

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

The Relationship Between Academic Leadership of School Administrators
and Performance According to Professional Standard of Teachers in
Schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1

Miss. AKAPRAPA SUKADJASAKUL

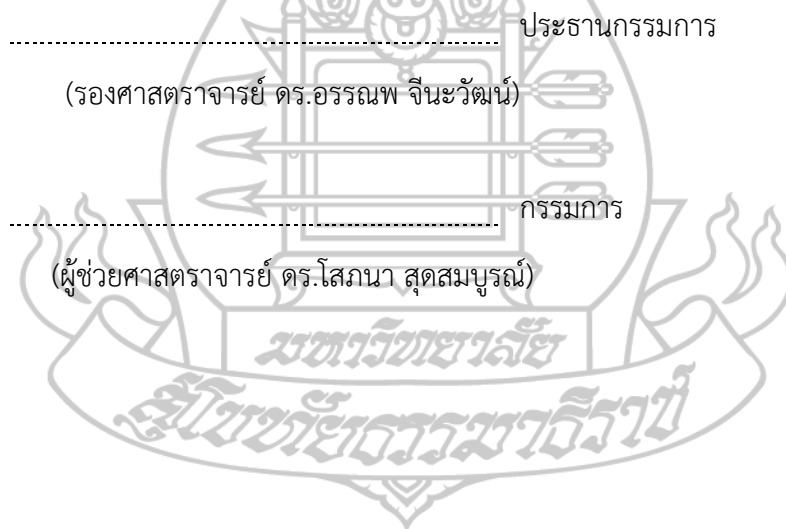
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration
School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
ชื่อและนามสกุล	นางสาวอศปภา สุขอัจจะสกุล
แขนงวิชา / วิชาเอก	บริหารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คำนวณค่าอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ผู้ศึกษา นางสาวอคภา สุขอัจจะสกุล รหัสนักศึกษ 2632301186

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อรรรณพ จินะวัฒน์ ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 2) ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 383 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนจำนวนครูในโรงเรียนที่จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน มีค่าความเที่ยง .97 และ .96 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .89

คำสำคัญ ภาวะผู้นำทางวิชาการ มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ประถมศึกษา

Independent Study title: The Relationship Between Academic Leadership of School Administrators and Performance According to Professional Standard of Teachers in Schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1

Author: Miss. AKAPRAPA SUKADJASAKUL; ID: 2632301186;

Degree: Master of Education (Educational Administration)

Independent Study Advisor: Dr. Anop Jeenawathana, Associate Professor;

Academic year: 2023

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the level of academic leadership of school administrators under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1; 2) the level of performance according to professional standard of teachers in schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1; and (3) the relationship between academic leadership of school administrators and performance according to professional standard of teachers in schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1.

The research sample consisted of 383 teachers in schools under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1 during the 2023 academic year, obtained by simple random sampling based on the proportion of teachers in schools as classified by the districts in which the schools are located. The employed research tools were a questionnaire on academic leadership of the school administrator and a questionnaire on performance according to professional standard of the teacher, with reliability coefficients of .97 and .96 respectively. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research findings revealed that 1) both the overall and all specific aspects of academic leadership of the schools administrators were rated at the high level; 2) the overall performance according to professional standard of the teachers was rated at the highest level, with the specific aspect of the teachers' performance of duty was rated at the highest level; while the performances of other tasks were rated at the high level; and 3) academic leadership of the school administrators correlated positively at the high level with performance according to professional standard of the teachers with the correlation coefficient of .89, which was significant at the .01 level of statistical significance.

Keywords : Academic leadership, Professional standard of teacher's performance, School administrator, Primary education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความชื่นชม และได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณา สุตสมบูรณ์ กรรมการสอบ ดร.ปิยสนธิ์ เชื้อทอง ดร.ชมาพร คงมัน และ นายมนีวัฒน์ ชัยประเสริฐ ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้ความรู้ ข้อคิด และข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไข ตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ อย่างใกล้ชิด นับตั้งแต่เริ่มจนกระทั่ง การศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วงไปได้ดี

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร และครูผู้สอนของโรงเรียนวัดคลองสวน (พรหมอุทิศวิทยาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในการตอบแบบสอบถามเพื่อทดลองเครื่องมือการวิจัย

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ให้ความรู้ ให้ประสบการณ์และคำแนะนำ จนทำให้ข้าพเจ้า ประสบผลสำเร็จ ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษา ขอขอบคุณ ศน.พาสนา ชลบุรีพันธ์ และ ศน.ไสว ภูทับทิม ที่คอย ให้คำปรึกษา และขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจเสมอมา

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอศภา สุขอัจจะสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	11
แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ของครูผู้สอนในสถานศึกษา	34
บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	60

สารบัญ (ต่อ)

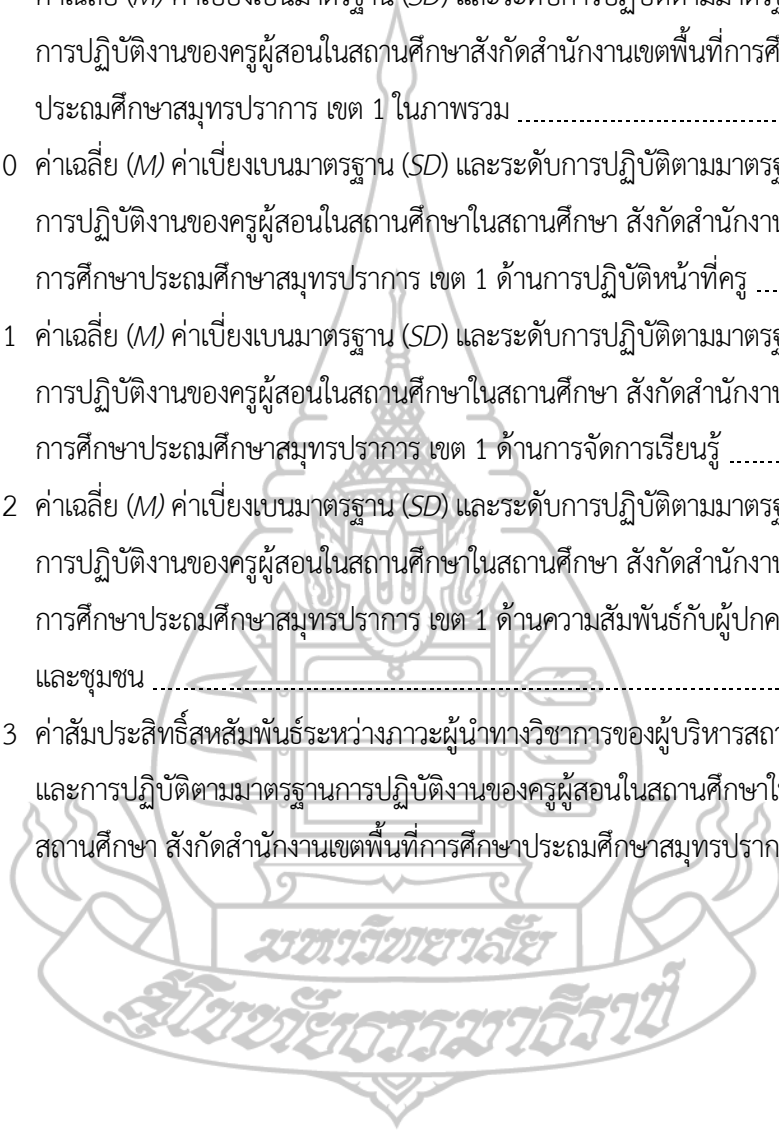
	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1	66
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1	75
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1	80
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
สรุปการวิจัย	82
อภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	101
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ	102
ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง	108
ค ค่าความเที่ยงของการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย	115
ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	132
ประวัติผู้ศึกษา	141

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	19
ตารางที่ 2.2 จำนวนสถานศึกษา และอัตราส่วนนักเรียนต่อครู นักเรียนต่อห้อง จำแนกตามอำเภอ ปการศึกษา 2566	41
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอของสถานศึกษา	58
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวม	66
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	67
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	68
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู	69
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน	70
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	71
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุมทรปราการ เขต 1 ในภาพรวม	75
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุมทรปราการ เขต 1 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	76
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุมทรปราการ เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้	77
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุมทรปราการ เขต 1 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน	78
ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุมทรปราการ เขต 1	80

สารบัญรูปร่าง

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1 แผนที่ตั้งสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1	40

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นอย่างมีความสุข ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 4 กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษา สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม การจัดการกระบวนการการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา และในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะในการจัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนและสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการดูแลในระบบการศึกษาของไทย จากการประเมินภายนอกกรอบที่สามของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่า สถานศึกษาหลายแห่งมีจุดที่ควรพัฒนา ดังนี้ 1) ผู้บริหารควรนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและเยี่ยมชั้นเรียน 2) ผู้บริหารควรปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดให้มีสื่ออุปกรณ์การสอนและเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอกับการเรียนการสอน 3) ผู้บริหารควรจัดระบบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และประเมินแบบวัดแบบทดสอบของครูให้ครบทุกคน ทุกภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้บริหารควรให้ครูผู้สอนทำการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติวิชา และหลักสูตรสถานศึกษา 5) ผู้บริหารควรวางแผนกำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อรองรับการพัฒนาทางวิชาการ 6) สถานศึกษาควรพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับยุคปฏิรูปการศึกษา โดยส่งครูเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเป็นประจำ 7) ครูควรได้รับการสนับสนุนในการเพิ่มวุฒิการศึกษา เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา 8) สถานศึกษาควรนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน 9) สถานศึกษาควรสร้าง

สัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างครูและบุคลากรของสถานศึกษา โดยจัดให้มีการนิเทศกันเองทั้งในสาระเดียวกัน และข้ามสาระวิชาเป็นประจำ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างทีมที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2560)

การบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การเตรียมการสอน การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการทำงาน ของครูในด้านการจัดการเรียนการสอน และจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียนตามที่หลักสูตรกำหนด (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษา และเป็นผู้ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาตระหนักในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ เป็นผู้ที่แสดงออกเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมปฏิบัติงานวิชาการที่ได้รับมอบหมายโดยมุ่งเน้นกิจกรรมทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และ ทำให้การบริหารสถานศึกษาสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

คุรุสภาได้กำหนดให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครู ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (2562) คุรุสภาได้ กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ว่าหมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดง พฤติกรรมการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา รวมทั้ง ต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะ หรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมาตรฐานการปฏิบัติงานมี 3 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งครูต้องยึดเป็นแนวปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพ เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีนโยบายดำเนินการปฏิรูป การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้และความคิดรวบยอด เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ได้กำหนดเป้าหมายให้สถานศึกษาในสังกัดทุกโรงเรียน (จำนวน 72 โรงเรียน) มีผล การทดสอบระดับชาติ (O-Net) สูงขึ้นร้อยละ 3 จากปีก่อน ซึ่งจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละรวม 4 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ) ต่ำกว่าระดับประเทศ และเมื่อพิจารณา จำนวนสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-Net) สูงขึ้นร้อยละ 3 จากปีก่อน ตามเป้าหมายของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีเพียง 8 โรงเรียน ที่มีผลการทดสอบ ระดับชาติ (O-Net) สูงขึ้นร้อยละ 3 จากปีก่อน คิดเป็นร้อยละ 11.11 (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล

การจัดการศึกษา, 2566) ผลการทดสอบนี้สะท้อนให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 นั้น จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุง จากรายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2565 ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาพบว่า 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมร้อยละ 71.22 รองลงมาคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาร้อยละ 68.57 และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหาร้อยละ 63.28 ตามลำดับ 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือมีระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาร้อยละ 78.43 รองลงมาคือ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมายร้อยละ 69.88 และพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพร้อยละ 53.47 ตามลำดับ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ ตรวจสอบ และประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียนร้อยละ 83.51 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ร้อยละ 72.87 (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา, 2566) และจากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดจุดพัฒนาและดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม ซึ่งสภาพแวดล้อมภายในข้าราชการครู เฉพาะทางบางกลุ่มสาระไม่เพียงพอ ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน การวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตรและทักษะกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู และยังไม่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีนโยบายการจัดการศึกษาระดับกระทรวงมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดความต่อเนื่อง ส่งผลต่อการนำนโยบายสู่การปฏิบัติของหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา รวมไปถึงกระแสวัฒนธรรมข้ามชาติ และเทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีผลกระทบต่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมหลักของไทย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1, 2566)

ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีส่วนสนับสนุนการบริหารจัดการงานวิชาการในสถานศึกษาให้สำเร็จ ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่จะบริหารงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและมีประสิทธิผล โดยยึดหลักการแนวความคิดจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม ส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดส่งเสริมให้ชุมชนและสังคม มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและ

แหล่งเรียนรู้ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่และสถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (ชัยมงคล บุญชัย, 2564)

จากความเป็นมาของปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมา ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และพัฒนาครูให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยมีการศึกษากรอบแนวคิด ดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ

ในการกำหนดองค์ประกอบของตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนักวิชาการและนักวิจัยทางการศึกษา (Hallinger and

Murphy (1985), Ubben & Hughes (1987), Krug (1992), Van and Kruger (2003), Cunningham and Cordeiro (2009), ไกษิษฐ์ เพลรินทร์ (2552), กรรณิกา นาคคำ (2557), อัสนีย์ สุกิจใจ (2560), สรายุทธ สิมมาจันทร์ (2563), ชัมซียะห์ เมาลีติน (2564) และ ธีรธนพัชร ร้อยดาพันธุ์ (2565) มาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

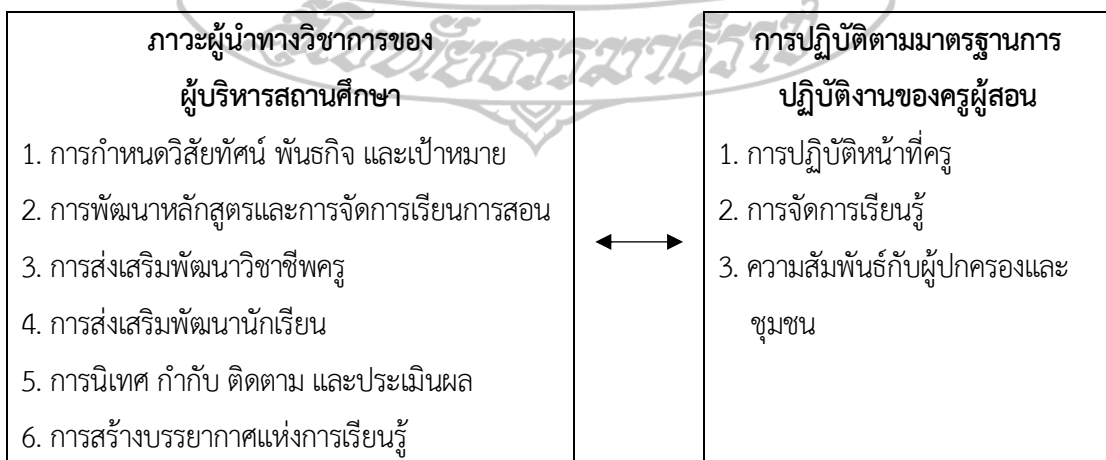
- 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย
- 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 3) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู
- 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน
- 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล
- 6) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

3.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

สำหรับตัวแปรการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ผู้วิจัยได้ใช้ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562, 2562) จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู
- 2) การจัดการเรียนรู้
- 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

ผู้วิจัยนำตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้จากการสังเคราะห์และตัวแปรการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามข้อบังคับคุรุสภา มาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ปรากฏดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

5. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขต ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

5.1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ จากแนวคิดทฤษฎีของนักการศึกษาอย่างหลากหลาย และได้สรุปขอบเขตของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล และ 6) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

5.1.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ผู้วิจัยได้ใช้ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

5.2 ขอบเขตด้านประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,867 คน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ร่วมปฏิบัติงานวิชาการที่ได้รับมอบหมายโดยมุ่งเน้นกิจกรรมทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และทำให้การบริหารสถานศึกษาสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบ 6 ด้าน ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนยุทธศาสตร์ทางวิชาการ กำหนดภารกิจรอบขอบเขตงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ และสร้างความเข้าใจในภารกิจให้ผู้เกี่ยวข้องทราบตาม

บทบาทหน้าที่ และตามวิสัยทัศน์ วิเคราะห์สภาพงานวิชาการ กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ นโยบาย มาตรการ และดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนด

6.1.2 การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมการ แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนา หลักสูตรและการเรียนการสอนของสถานศึกษา สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการ เรียนการสอนของครูผู้สอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูดำเนินการวัดและ ประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา จัดท้าวสதுอุปกรณ์ ทรัพยากร และสื่อการเรียนการสอน

6.1.3 การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหาร สถานศึกษาที่แสดงออกถึงการเสริมสร้างการเรียนรู้ของครู ทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะความเชี่ยวชาญ ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม การเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน กระตุ้นให้ครูแสวงหาข้อมูล และใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน เสริมสร้างเครือข่ายทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของครู รวมทั้งกระตุ้นครูผู้สอนให้สามารถบูรณาการทักษะต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

6.1.4 การส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหาร สถานศึกษาที่แสดงออกถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีการ เสริมสร้างคุณภาพในผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้าง ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร รวมทั้งมีการส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่มีผลการเรียน ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด มีการประเมินนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ตามมาตรฐานของสถานศึกษา

6.1.5 การนิเทศ ติดตามการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการนิเทศการเรียน การสอน การกำกับติดตาม และประเมินผลการสอนของครู โดยปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อช่วยเหลือแนะนำให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแผนการ จัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษา มีการ เยี่ยมชั้นเรียน สังเกตชั้นเรียน ติดตามพฤติกรรมการสอนของครู และความก้าวหน้าของนักเรียน กระตุ้นให้ ครูนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อช่วยให้การบริหารงาน วิชาการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

6.1.6 การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความปลอดภัยเป็น ระเบียบ บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสถานศึกษา สิ่งที่สำคัญที่สุดการมีบรรยากาศที่ดีจะส่งผลให้

เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เชื่อมโยงแหล่งทรัพยากรภายนอกกับสถานศึกษา ระหว่างบ้านกับโรงเรียน สร้างแรงจูงใจ รักษาสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ครูและผู้ปกครอง มีการกระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุน สถานศึกษา

6.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู หมายถึง การปฏิบัติงานในหน้าที่ ครูผู้สอนตามข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ด้านการเรียนการสอนของครู เพื่อส่งผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งการฝึกฝนให้มีทักษะหรือชำนาญสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1. การปฏิบัติหน้าที่ครู 2. การจัดการเรียนรู้ และ 3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.2.1 การปฏิบัติหน้าที่ครู หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างแรงบันดาลใจ ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม และพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

6.2.2 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียน บูรณาการความรู้ และศาสตร์การสอนในการวางแผน และจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็น นวัตกรรม ดูแลช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรม และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาพของผู้เรียน วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

6.2.3 ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในการร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียนเข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม และมีการส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

6.3 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

6.4 ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

7.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 นำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย และวางแผนเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และพัฒนาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

7.2 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

7.3 หน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงาน และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

7.4 ครูผู้สอนนำผลการวิจัยไปพัฒนาตนเอง เพื่อให้ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 1.3 องค์ประกอบเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของมาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562
 - 1.2 ความหมาย และความสำคัญของมาตรฐานการปฏิบัติงาน
3. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
 - 3.1 ข้อมูลพื้นฐานและสภาพการจัดการศึกษา
 - 3.2 สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ Academic Leadership ของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้และการสอนในสถานศึกษาโดยตรง มีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความหมายในทัศนะต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ไกศิษฐ์ เปลรินทร์ (2552) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครู และการส่งเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้

ไชยา ภาวะบุตร (2555) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า เป็นความใส่ใจของผู้นำต่อพฤติกรรมของครูที่จัดกิจกรรมโดยตรง ที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน กล่าวได้เป็น 2 นัย คือ 1) ชนิดที่แคบ หมายถึง มุ่งเน้นพฤติกรรมของครู ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน และ 2) ชนิดที่กว้าง หมายถึง ใส่ใจกับสภาพอื่น ๆ ขององค์การ เช่น วัฒนธรรมของโรงเรียน ซึ่งเชื่อว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครู ผลของภาวะผู้นำแยกเป็น 3 ประเภท คือ 1) การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน 2) การบริหารจัดการการเรียนการสอน และ 3) การส่งเสริมบรรยากาศของโรงเรียน

รุ่งฤดี อุทุม (2559) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงการจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานวิชาการที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ธีรธนพัชร ร้อยดาพันธ์ (2565) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาวิชาชีพครู 4) การพัฒนานักเรียน และ 5) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

Davis and Thomas (1989) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาหรือครู เน้นกิจกรรมในด้าน การเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู ต้องมีความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการสูง จึงจะทำให้การบริหารสถานศึกษา ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

Leithwood (1994) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการสอนในชั้นเรียน มีความรับผิดชอบในการให้ข้อมูลสารสนเทศแก่ครูเกี่ยวกับกลยุทธ์ เทคโนโลยี และเครื่องมือทางการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Chell (2001) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการเป็นตัวแทนของสถานศึกษาเป็นผู้สนับสนุนการเจริญเติบโตทางการเรียนของนักเรียน

Hopkins (2008) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างโอกาสให้ครูและนักเรียนในการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ร่วมปฏิบัติงานวิชาการที่ได้รับมอบหมาย โดยมุ่งเน้นกิจกรรมทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และทำให้การบริหารสถานศึกษาสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ทำหน้าที่บริหารงานภายในสถานศึกษา และเป็นผู้มีอิทธิพลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน โดยเฉพาะการปฏิบัติงานทางด้านวิชาการ ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังที่นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการดังนี้

Murphy and Kevin (1999) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อบทบาทผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคตจะต้องสร้างทั้งองค์การและปรับปรุงระบบใหม่ เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของโครงสร้างสังคมใหม่ ความรู้ในการสอนและหลักสูตรจะเน้นทักษะหนึ่งในการเป็นผู้นำ จากที่มุ่งเน้นที่การสอนและการเรียนรู้ จากด้านจรรยาบรรณในการทำงาน มีการยอมรับฟังจากผู้ร่วมงานและช่วยในการกำหนดทิศทางในโรงเรียน และยิ่งไปกว่านั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมองการศึกษาเป็นส่วนประกอบหนึ่งของการบริหาร เพื่อต่อสู้กับปัญหาที่ไม่ต้องให้นักเรียนเผชิญอย่างโดดเดี่ยว

Chell (2001) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ทำหน้าที่บริหารงานภายในสถานศึกษา และเป็นผู้ซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู ตลอดจนมีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา การศึกษาถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหนทางหนึ่ง อันจะนำไปสู่การสร้างควมมีประสิทธิภาพและความเป็นเลิศของสถานศึกษา

Halliger (2009) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างมากในการใช้กลยุทธ์ของการประสานงานและการควบคุมที่จะปรับพันธกิจ

ด้านวิชาการของโรงเรียนกับกลยุทธ์และการดำเนินการ ดังนั้น ผู้นำทางวิชาการจะไม่เน้นการเป็นผู้นำเพียงอย่างเดียว แต่จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้วยบทบาททางการบริหาร รวมถึงการประสานงานการควบคุม และกำกับดูแลหลักสูตร และการเรียนการสอน ภาวะผู้นำทางวิชาการเกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมกับหลักทางเทคนิคของการศึกษา คือ การเรียนการสอนและการเรียนรู้ ผู้นำทางวิชาการจะต้องประกอบด้วยความเชี่ยวชาญและความสามารถพิเศษ เป็นการนำในการทำงานอย่างเจาะลึกเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน และกล้าหาญในการทำงานโดยตรงกับครู ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการเรียนรู้

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า เป็นการสร้างความตระหนักให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจ และประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาสถานศึกษาเพราะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานั้น สามารถสร้างวิสัยทัศน์และขับเคลื่อนสถานศึกษาจนนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

1.3 องค์ประกอบเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

กรรณิภา นาคคำ (2557) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้จัดกลุ่มองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีสาระคล้ายกันรวมกลุ่มเดียวกัน โดยพิจารณาจากความถี่และตรงกับบริบทของประเทศไทยได้ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ 2) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 3) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 5) การบริหารจัดการสถานศึกษา 6) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ 7) การบริหารตนเองที่มั่งคั่งและชุมชน และ 8) การจัดโปรแกรมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

โกศิษฏ์ เพลรินทร์ (2552) ได้สรุปว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีองค์ประกอบดังนี้

1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การบริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่ร่วมกันกำหนด สร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนกำกับติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์ การประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลาง กำกับ ติดตามให้มีการปฏิบัติจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ และการประเมินการเรียนรู้โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด

2. การพัฒนานักเรียนโดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สะท้อนผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ครูและผู้ปกครองทราบ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนทุกภาคเรียน พัฒนานักเรียนที่เรียนอ่อนให้มีทักษะการเรียนรู้มากขึ้น และมีการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ

3. การพัฒนาครูผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแบบประเมินครูเป็นระยะ กำหนดเป้าหมายทางวิชาชีพของครู จัดระบบนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ประเมินผลการทำงานของครู เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ

4. การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ โดยมีการสร้างเกณฑ์ มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ มาตรฐานทางวิชาการ ประเมินผล ความก้าวหน้าตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ และตั้งมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน

5. การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระตุ้นให้ชุมชน สนับสนุนโรงเรียน ให้ประสบผลสำเร็จในทางวิชาการ

ธีรชนพัชร ร้อยตาพันธุ์ (2565) ได้สรุปว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาวิชาชีพครู 4) การพัฒนานักเรียน และ 5) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

ชมชียะห์ เมาลิติน (2564) ได้ศึกษาและให้แนวคิดทางวิชาการ เกี่ยวกับองค์ประกอบของ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ 2) การ จัดหลักสูตรและการสอน 3) การพัฒนาครู 4) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และ 5) การนิเทศติดตามการ เรียนการสอน

อัศนีย์ สุกกิจใจ (2560) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) การพัฒนา แหล่งเรียนรู้ 5) การวัดประเมินผลและวิจัย 6) การนิเทศการศึกษา และ 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายใน

สรายุทธ สิมมาจันทร์ (2563) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ว่ามีองค์ประกอบดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การพัฒนาครู 4) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และ 5) การนิเทศติดตามการเรียนการสอน

Hallinger and Murphy (1985) ได้เสนอองค์ประกอบของไว้ 3 องค์ประกอบใหญ่ คือ

1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน (Defining the School Mission) การกำหนด ภารกิจของโรงเรียนเป็นการกำหนดกรอบขอบเขตของงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงาน วิชาการ และสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ จำแนกเป็น 2 องค์ประกอบคือ

1.1 การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (Framing School Goals) การกำหนด เป้าหมายของโรงเรียนนั้นจะต้องมีความชัดเจน โดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยให้ ทีมงานมีส่วนในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งจะต้องรวมถึงความรับผิดชอบของคณะครู เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด เป้าหมายในด้านการปฏิบัติงานจะต้องแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถ

วัดได้ นอกจากนั้นเป้าหมายของโรงเรียนจะต้องมีลักษณะที่ง่ายต่อครู ในการที่จะไปสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ในห้องเรียน

1.2 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน (Communicating School Goals) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนนั้น ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้ทราบโดยทั่วกัน ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การประชุมคณะครู การชี้แจงในหนังสือคู่มือของ โรงเรียน ฯลฯ และโดยรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น การพูดคุยกับครู เป็นต้น

2. การจัดการด้านการเรียนการสอน (Managing the instructional program) การจัดการด้านการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนของครู การเรียนการสอนของนักเรียน และการประสานการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจำแนกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

2.1 การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน (Supervising and Evaluation Instruction) การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอนนั้น ผู้บริหารจะทำงานร่วมกับ ครูในด้านหลักสูตร และการสอน ผลงานของผู้บริหารจะต้องมั่นใจได้ว่าเป้าหมายของโรงเรียนได้ถูกถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน ซึ่งรวมถึงการประสานเป้าหมายของโรงเรียนกับจุดประสงค์ของการเรียนในห้องเรียน ให้การสนับสนุนด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ ควบคุมการสอนในห้องเรียน โดยการเยี่ยมอย่างไม่เป็นทางการ การให้ผลย้อนกลับกับครู ทั้งทางด้านกรณีพิเศษ และการประเมินผล โดยมีจุดประสงค์ที่จะทำให้เป็นรูปธรรม และให้ครูเป็นผู้นำวิธีสอนที่เฉพาะเจาะจงไปปฏิบัติ

2.2 การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (Coordinating Curriculum) หมายถึง พฤติกรรมการประสานงานกับครูในด้านการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผล จุดประสงค์ตามหลักสูตรของโรงเรียน จะต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาที่สอนในห้องเรียน และคะแนนการทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยตรง

2.3 การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (Monitoring Student Progress) ผู้บริหารควรจะใช้ผลจากคะแนนทดสอบในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนการประเมินหลักสูตร การประเมินด้านการสอน และการวัดผลความก้าวหน้าตามเป้าหมายของโรงเรียน

3. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (Promote School Climate) บรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนจะเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานและเจตคติของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนทั้งด้านตัวครู นักเรียน และการเรียนการสอน รวมทั้งมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งจะจำแนกบทบาทในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน จำแนกเป็น 6 องค์ประกอบ คือ

3.1 การควบคุมเวลาในการสอน (Protecting Instructional Time) เวลาที่ใช้ในการสอนของครูในห้องเรียนมักจะสูญเสียไปกับการแนะนำกฎเกณฑ์ในการเรียนให้กับเด็กที่เรียนซ้ำ รวมทั้งคำขอร้องต่าง ๆ จากฝ่ายสำนักงานของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนต้องหาทาง ควบคุมกิจกรรมเหล่านั้นให้

เกิดขึ้นน้อยที่สุด โดยผลักดันให้เป็นนโยบายของโรงเรียน ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการนำนโยบายนี้ไปใช้ได้ โดยการกำจัดการสิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้การเรียนการสอนในห้องเรียนหยุดชะงักลงได้ ก็จะสามารถเพิ่มเวลาในการเรียนอย่างมีศักยภาพ และนักเรียนจะมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3.2 การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด (Maintaining high Visibility) การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นการช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร นักเรียน และครู ซึ่งปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการแบบนี้ผู้บริหารจะได้รับข้อมูลมากมายในด้านความต้องการของนักเรียน และครู ผู้บริหารจะมีโอกาสสื่อสาร เป้าหมายระดับต่างๆของโรงเรียนให้นักเรียนและครูทราบ

3.3 การจัดให้มีสิ่งจูงใจกับครู (Providing Incentives for Teachers) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การสร้างบรรยากาศเชิงบวกด้านการเรียนรู้ รวมทั้งการให้รางวัลและการให้การยอมรับการทำงาน of ครู นับเป็นบทบาทที่สำคัญส่วนหนึ่งของผู้บริหารในการทำให้โครงสร้างของการทำงานดีขึ้น รางวัลที่ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับครูอาจารย์ อาจไม่ใช่เงินเพียงอย่างเดียว หากแต่อาจจะเป็นคำชมเชยทั้งโดยส่วนตัวหรือการให้สังคมยอมรับ โดยการมอบใบประกาศเกียรติคุณ และการให้รางวัลอย่างเป็นทางการ เป็นต้น

3.4 การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (Promoting Professional Development) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารให้โอกาสแก่ครูในการพัฒนาวิชาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรม รวมทั้งการช่วยให้ครูได้เรียนรู้ถึงการผสมผสานทักษะต่าง ๆ ตามโครงการพัฒนาบุคลากรและช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้

3.5 การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (Developing and Enforcing Academic Standards) มาตรฐานทางวิชาการที่สูง และมีความชัดเจนเป็นสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนของนักเรียน และมาตรฐานที่สูงขึ้นนี้จะแสดงได้จากจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นของโรงเรียนในโอกาสต่อไป

3.6 การจัดให้มีสิ่งที่ยส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (Providing incentives for learning) การส่งเสริมบรรยากาศด้านการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการให้รางวัลและการให้การยอมรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการสูง และเมื่อนักเรียนมีการปรับปรุงผลการเรียนดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารต้องให้โอกาสนักเรียนในการที่จะเป็นที่ยอมรับของห้องเรียนและในโรงเรียน โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ประสานระหว่างห้องเรียนและโรงเรียน ในด้านการให้รางวัลเพื่อเป็นการยืนยันว่าผู้บริหารยังสนับสนุนอย่างจริงจัง

Cunningham and Cordeiro (2009) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ไว้ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง 3) การพัฒนาบุคลากร 4) การประเมินคุณภาพผู้เรียน 5) การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และ 6) การจัดเตรียมแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

Krug (1992) กล่าวว่า พฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล แบ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การกำหนดพันธกิจ งานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิผลแสดงให้เห็นว่า เป้าหมายที่มีการกำหนดไว้ชัดเจนแล้ว จะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าใจ การกำหนดเป้าหมายและพันธกิจนั้นจะต้องไม่ตั้งให้สูงเกินไป การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนต้องเป็นไปตามสภาพความเป็นจริงในขณะนั้น

2. การบริหารหลักสูตรและการสอน โดยการสอนถือว่าเป็นงานเบื้องต้นของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องวางขอบข่ายของรายวิชาที่สอน และรู้ความจำเป็นที่ต้องสอนรายวิชานั้น ๆ การที่ผู้บริหารมีพื้นฐานความรู้จะสามารถนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามพันธกิจของโรงเรียนได้ โดยผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นแหล่งข้อมูลและแนะนำวิธีการให้แก่ครู อีกทั้งผู้บริหารควรใส่ใจและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง

3. การนิเทศการสอน ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการนิเทศการสอน โดยนิเทศเพื่อพัฒนาครู มากกว่าจะเป็นเพียงการนิเทศการสอนตามสภาพปัญหา หรือเป็นเพียงการประเมินการปฏิบัติงาน การพิจารณางานย้อนหลังเท่านั้น แต่ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นการมองอนาคตอย่างมีวิสัยทัศน์ ผู้นำทางวิชาการต้องให้โอกาสครูในการพัฒนาตนเองและพัฒนาทางวิชาชีพ

4. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลจะต้องมีวิธีการที่หลากหลายในการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน และต้องทำการประเมินอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรใช้ความรู้ ความสามารถในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และใช้ผลที่ได้นั้นช่วยให้ครูนักเรียน และผู้ปกครองในการพัฒนากลยุทธ์ เพื่อปรับปรุงผลการเรียนการสอนการเรียนรู้ต่อไป

5. การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น บรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยให้นักเรียนและครูแสดงศักยภาพที่แท้จริงออกมา ซึ่งมีด้วยกันหลายวิธี เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย และเป็นระเบียบ การจัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Hallinger (2009) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเกี่ยวข้องโดยตรงกับครูในเรื่องหลักสูตรและการสอน โดยมีภาระงานที่ประกอบด้วย การนิเทศและการประเมินการสอนการประสานงาน การจัดและใช้หลักสูตร และติดตาม กำกับความก้าวหน้าของนักเรียน ในส่วนของการนิเทศและการประเมินการสอนอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ๆ ที่ส่งเสริมการสอนของครูและกำกับการสอนในห้องเรียน โดยการเข้าเยี่ยมห้องเรียนอย่างไม่เป็นทางการ และการจัดการปฏิบัติการต่าง ๆ ในห้องเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน การประสานงานการจัดและใช้หลักสูตร ผู้บริหารควรจัดโอกาสให้กลุ่มได้ร่วมกันจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และแบบประเมินผลสัมฤทธิ์งานบริหารการสอนมีหน้าที่กำกับ

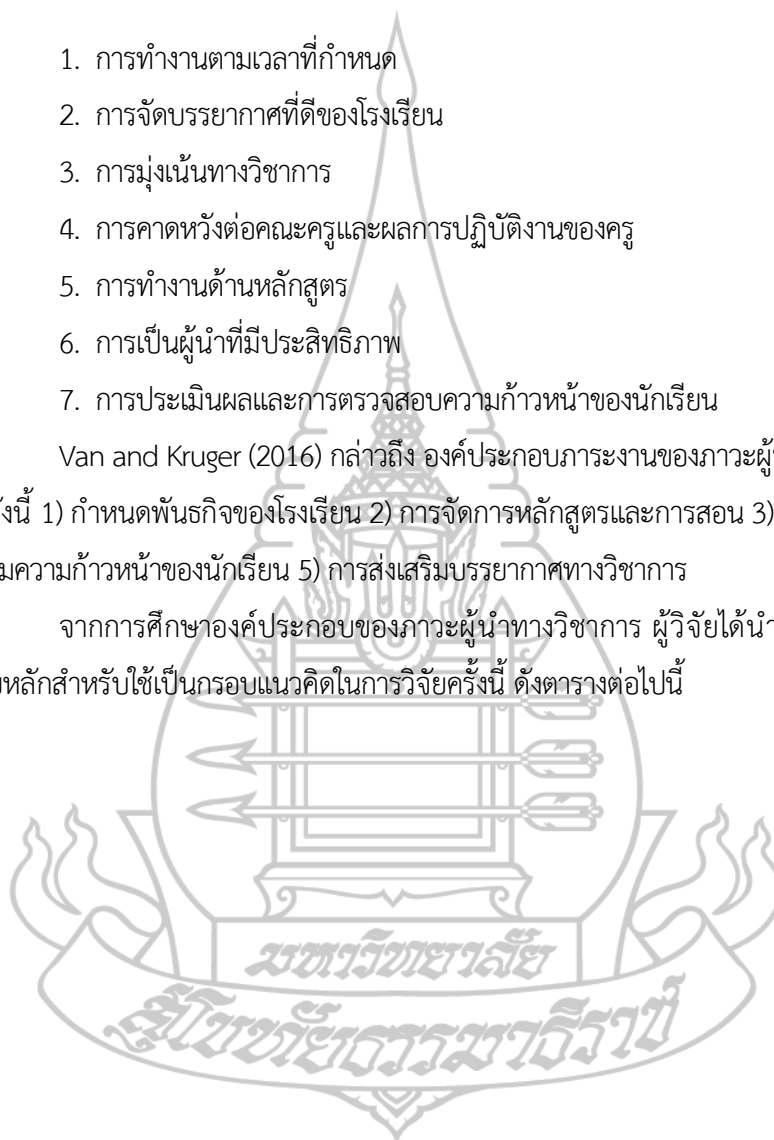
ความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนใช้ผลการทดสอบเพื่อกำหนดเป้าหมาย ประเมินหลักสูตร ประเมินการสอน และวัดผลความก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน

Ubben and Hughes (1987) ได้กำหนดองค์ประกอบเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 7 ด้าน ดังนี้

1. การทำงานตามเวลาที่กำหนด
2. การจัดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน
3. การมุ่งเน้นทางวิชาการ
4. การคาดหวังต่อคณะครูและผลการปฏิบัติงานของครู
5. การทำงานด้านหลักสูตร
6. การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ
7. การประเมินผลและการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

Van and Kruger (2016) กล่าวถึง องค์ประกอบภาระงานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมี ดังนี้ 1) กำหนดพันธกิจของโรงเรียน 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน 5) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

จากการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็น องค์ประกอบหลักสำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาชนะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบของ ภาชนะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	ความถี่	ร้อยละ
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	✓	8	72.73
2. การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียน การสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11	91.67
3. การส่งเสริมพัฒนา วิชาชีพครู	-	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8	66.67

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	ความถี่	ร้อยละ
องค์ประกอบของ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	Hallingger and Murphy (1985)	Ubben & Hughes (1987)	Krug (1992)	Van ang Kruger (2003)	Cunningham and Cordeiro (2009)	โกศลบุญปลั่ง (2552)	การณีกา นาคำ (2557)	อัสมัย สุกิจใจ (2560)	สรายพรต ลิ้มมาจันทร์ (2563)	พงษ์ชัชพร เมาลีสิน (2564)	ธีรพนธ์ ร้อยตาพันธุ์ (2565)		
4. การส่งเสริมพัฒนา นักเรียน	-	-	-	-	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	5	5
5. การสร้างบรรยากาศ แห่งการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	10	10
6. การนิเทศ ติดตามการ เรียนการสอน	-	-	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	-	6	6

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

องค์ประกอบของ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	ความถี่	ร้อยละ
Hallinger and Murphy (1985)	-	✓	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	11	-
Urban & Hughes (1987)	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krug (1992)	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Van ang Kruger (2003)	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cunningham and Cordeiro (2009)	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไคซัง เปลรินท์ (2552)	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
กรณีกา นาคำ (2557)	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
อัสัย สุกใจ (2560)	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-
สรายพร ลิ้มมาจันทร์ (2563)	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-
ชัชชัช เมลาตัน (2564)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-
ธีรพันธ์ ร้อยดาพันธุ์ (2565)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-
7. การส่งเสริมและ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ เหมาะสม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
8. การประเมินผลและ ตรวจสอบความ ก้าวหน้าของนักเรียน	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	3	-
9. การบริหารจัดการ สถานศึกษา	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	1	-

จากตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากนักวิชาการ จำนวน 11 ท่าน มีองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ จำนวน 15 ด้าน เมื่อพิจารณาความถี่ขององค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้เลือกภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ความถี่ขึ้นไป ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงเลือกองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มา 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 5) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และ 6) การนิเทศ ติดตามการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัย ได้ผลการสังเคราะห์และนำมาเป็นกรอบการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 5) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และ 6) การนิเทศ ติดตามการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรจะต้องแสดงออกให้ชัดเจนด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการปฏิบัติของครูและนักเรียน ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ไว้ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563) กล่าวถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์ กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงานโครงการ กิจกรรมรองรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงาน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายได้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครูบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาจุดเน้น บริบท ความต้องการทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และประกาศใช้มาตรฐานการศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา และการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแผนระยะกลาง 3-5 ปี ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา และมีกรจัดทำอย่างเป็นระบบ โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของ

ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประเมินสถานภาพของสถานศึกษา พร้อมประมาณการงบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

Hallinger and Murphy (1985) ได้กล่าวถึง การกำหนดพันธกิจว่า การกำหนดพันธกิจของโรงเรียนเป็นการกำหนดกรอบขอบเขตงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและสร้างความเข้าใจพันธกิจดังกล่าวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งพันธกิจของโรงเรียนจำแนกออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ

1. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนต้องมีความชัดเจน โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยให้ทีมงานมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน
2. การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนนั้น ผู้บริหารจัดขึ้นเพื่อให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้ทราบทั่วกัน การจัดระบบการสื่อสารที่ดีในองค์กรจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร

Murphy (1990) มีแนวคิดว่าการสร้างพันธกิจและเป้าหมายเป็นการสร้างความรู้สึกว่ามีจุดประสงค์ร่วม และเชื่อมโยงการทำงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่ต้องมีวิสัยทัศน์เดียวกัน ผู้บริหารต้องจัดทำกรอบเป้าหมายโรงเรียน คือ การกำหนดเป้าหมายที่เน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกคน โดยการรวบรวมข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนทั้งที่ผ่านมาและที่เป็นปัจจุบัน และการรวมหน้าที่รับผิดชอบของครู เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สื่อสารเป้าหมายบ่อย ๆ ให้เป็นที่เข้าใจ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และครู

Krug (1992) ได้กล่าวถึง การกำหนดพันธกิจ (Defining mission) หลักการสำคัญในการบริหารงานนั้นจำเป็นต้องวางแผนยุทธศาสตร์ กล่าวคือ วิเคราะห์สภาพงานวิชาการของโรงเรียน (Swot analysis) จัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และวางโปรแกรมตอบสนองยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน

สรุปได้ว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนยุทธศาสตร์ทางวิชาการ กำหนดภารกิจกรอบขอบเขตงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ และสร้างความเข้าใจในภารกิจให้ผู้เกี่ยวข้องทราบตามบทบาทหน้าที่ และตามวิสัยทัศน์ วิเคราะห์สภาพงานวิชาการ กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ นโยบาย มาตรการ และดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนด

(2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ตลอดจนพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลในสังคม นักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตร

ด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความ ต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

Hallinger & Murphy (1985) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจะต้องมีการประสานงานกับครูในด้านการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร โดยจะต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาที่สอนในห้องเรียน คณะกรรมการทดสอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโดยตรง ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่สร้างความเข้าใจกับครูในโรงเรียน ในด้านการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผล โดยครูสามารถทำการสอนได้ผลตามความมุ่งหมายและเนื้อหาสาระในหลักสูตรให้มากที่สุด

Murphy (1990) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมการสอนที่มีคุณภาพ โดยการจัดประชุมและประเมินครู การเยี่ยมห้องเรียน ให้คำแนะนำเฉพาะและสะท้อนผลการสอนและกระบวนการเรียนรู้ กำหนดงานของครูเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่การเรียนรู้ของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนยังต้องจัดและควบคุมเวลาที่ใช้สอน โดยให้ถือว่าเป็นนโยบายและกลยุทธ์ของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูบริหารจัดการหลักสูตร เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานของรัฐ แบบการประเมินของรัฐ และหลักสูตรของเขตพื้นที่การศึกษา ผู้นำทางวิชาการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนบ่อย ๆ ผู้นำทางวิชาการเป็นแบบอย่างในการใช้ข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมายและประเมินการสอน

Hallinger & Heck (1996) กล่าวว่า การสนับสนุนมุมมองผู้นำทางวิชาการเป็นแหล่งข้อมูลความรู้เบื้องต้นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน และสามารถเข้าไปร่วมดำเนินการกับครูในการปรับปรุงงานวิชาการ ตั้งความคาดหวังที่มีต่อครูและนักเรียน บริหารจัดการหลักสูตร และการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนของสถานศึกษา สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากร และสื่อการเรียนการสอน

(3) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู

การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครูถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะส่งผลต่อการเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงาน ในการจัดการเรียน

การสอนของครูซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและคุณภาพของสถานศึกษามีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพไว้ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาโดยให้เหตุผลว่า โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 79 บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อยู่ได้บังคับบัญชา และมีหน้าที่พัฒนาผู้อยู่ได้บังคับบัญชา เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความก้าวหน้าแก่ราชการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้ ดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชาทุกคน ทุกระดับ มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และได้มาตรฐาน ถือว่าการปฏิบัติงาน และการเรียนรู้เป็นเรื่องเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาตลอดเวลา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีหน้าที่ต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้ก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ และด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้บังคับบัญชานำผลการพัฒนาไปใช้เป็นส่วนสำคัญในการพิจารณา ดำเนินการบริหารทรัพยากรบุคคล เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่งหรือสายงาน การเลื่อนวิทยฐานะ การยกย่องเชิดชูเกียรติ

2. ผู้บังคับบัญชาทุกคน ทุกระดับต้องพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาหน่วยงานการศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และพัฒนาผู้อยู่ได้บังคับบัญชา ให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และมีความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความก้าวหน้าแก่ราชการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กล่าวถึง รูปแบบการพัฒนาคนในองค์กรที่สำคัญ 3 วิธี คือ การพัฒนาขณะปฏิบัติงาน การพัฒนานอกเวลาปฏิบัติงาน และการพัฒนาตนเอง ดังนี้

2.1 การพัฒนาขณะปฏิบัติงาน หมายถึง การพัฒนาที่ผู้เรียนรู้ได้เรียนรู้ เทคนิควิธีการทำงานจนเกิดทักษะ มีความชำนาญจากการได้ฝึกหรือทดลองปฏิบัติงาน รวมทั้งอาจได้รับการถ่ายทอดจากผู้บังคับบัญชาหรือพี่เลี้ยงไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงานจริง การพัฒนาขณะปฏิบัติงานนี้เป็นวิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมากกว่าวิธีอื่น ๆ แต่ไม่ได้จัดทำกันอย่างเป็นระบบ เพราะมีลักษณะเป็นวิธีการทดลองการปฏิบัติงานมากกว่าการพัฒนาอย่างจริงจัง ข้อเสียของการพัฒนาอย่างนี้ คือ อาจทำให้ผลงานของหน่วยงานลดลงไปบ้าง ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ตัวอย่างของการพัฒนาในขณะปฏิบัติงาน เช่น การสอนงาน ระบบพี่เลี้ยง การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน ฯลฯ

2.2 การพัฒนานอกเวลาปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ผู้ได้รับการพัฒนาต้องหยุดการทำงานปกติของตนเอง เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรหรือโครงการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น ซึ่งอาจจะจัดขึ้นโดยหน่วยงานพัฒนาของส่วนราชการเอง หรือส่งไปเข้ารับการฝึกอบรมในหน่วยงานภายนอก ส่วนราชการ ที่นิยมดำเนินการมี 4 วิธี ได้แก่ การฝึกอบรมในห้องเรียนหรือในชั้นเรียน การฝึกอบรมทางไกล การดูงาน การศึกษาต่อ ฯลฯ

2.3 การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจ ใฝ่รู้และพยายามพัฒนาตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยขึ้นอยู่กับเวลา โอกาส ความถนัด และความสนใจของผู้ปฏิบัติงาน เช่น การศึกษาหาความรู้จากหนังสือ เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นประโยชน์ต่องานของตนเอง ใฝ่หาความรู้ โดยแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และความคิดเห็นกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ติดตามข่าว และเหตุการณ์ที่สำคัญทั้งภายใน และภายนอกประเทศ เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ของตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้มีความสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีความรู้ มีทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และได้จัดทำโครงการ กิจกรรมเพื่อพัฒนาด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีศักยภาพในการขับเคลื่อนยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมถึงส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะทุก ๆ ด้าน เพื่อให้การบริหารงานและปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในด้านพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น โครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร The Leader in Me (ผู้นำในตัวฉัน) โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยยึดถือภารกิจและพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นฐานด้วยระบบ TEPE Online โครงการพัฒนาการนิเทศโครงการพัฒนาครูแกนนำภาษาอังกฤษในระดับภูมิภาค (Boot Camp) รวมไปถึงการพัฒนากระบวนการบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพ โดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กเป็นรายบุคคล ตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา

Hallinger & Murphy (1985) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารควรให้โอกาสแก่ครูในการพัฒนาวิชาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมขณะประจำการ รวมทั้งช่วยเหลือครูให้เรียนรู้ถึงการผสมผสานทักษะต่าง ๆ ตามโครงการพัฒนาบุคลากรและช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้

Blasé & Blasé (2001) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลดีต่อการเรียนรู้ โดยการพูดคุยกับครู การสร้างความไว้วางใจ พัฒนากลุ่ม สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ

สนับสนุนการสอนงานกันในกลุ่ม สังเกตการณ์สอนในห้องเรียน ประชุมครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน มอบงาน และมอบอำนาจการตัดสินใจ ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ให้ครูศึกษาวรรณกรรม และโครงการที่มีการพิสูจน์แล้ว สนับสนุนการปฏิบัติตามทักษะใหม่ ๆ การคำนึงถึงความเสี่ยง และการใช้ นวัตกรรมจัดการทางเลือกในการพัฒนาครูอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ใช้หลักการด้านการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในโครงการพัฒนาครู ชมเชย สนับสนุน และช่วยส่งเสริมงานครู จัดหา ทรัพยากรแก่ครู สะท้อนความคิดเห็นและให้คำแนะนำ ด้านการส่งเสริมให้ครูสะท้อนความคิดเห็น การพัฒนาทักษะการสะท้อนความคิดให้แก่ครู สร้างความรู้ในวิชาชีพและความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งทางสังคม ด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดี พัฒนาทักษะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (วิจัยในชั้นเรียน) ให้แก่ครู ให้รูปแบบการ สืบค้นหาความรู้ ใช้ข้อมูลในการถาม ประเมิน และวิพากษ์ในการสอนและการเรียนให้ครูมีอิสระ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการเสริมสร้างการเรียนรู้ของครู ทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะความเชี่ยวชาญ ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม การเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน กระตุ้นให้ครูแสวงหาข้อมูล และใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน เสริมสร้างเครือข่ายทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของครู รวมทั้งกระตุ้นครูผู้สอนให้สามารถบูรณาการทักษะต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

(4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษามีการทำงานร่วมกับครูผู้สอนในการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้ นักเรียนมีความก้าวหน้าด้านการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีนิกวิชาการได้ให้ แนวคิดไว้ ดังนี้

โกศิษฐ์ เพลรินทร์ (2552) ได้กล่าวถึง การพัฒนานักเรียนเป็นการร่วมกันวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สะท้อนผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ครู และผู้ปกครอง ทราบ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนทุกภาคเรียน ดำเนินการ พัฒนานักเรียนที่เรียนอ่อนให้มีทักษะการเรียนรู้มากขึ้น ปรับปรุงงานการสอนอยู่เสมอ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555) ระบุว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐาน การเรียนรู้ และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้ ในการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา หรือผู้จัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถเลือกหรือปรับใช้ ตัวชี้วัดในการพัฒนาผู้เรียน โดยอาจนำไปจัดการเรียนการสอนเป็นชั้นปี ช่วงชั้น หรือหลอมรวมบูรณาการ จัดเป็นกลุ่มประสบการณ์สำหรับสอนในระยะเวลาที่เหมาะสม ทั้งนี้ให้ครอบคลุมองค์ความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะสำคัญที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

และเหมาะสมกับสภาพบริบทธรรมชาติ การเรียนรู้ และศักยภาพของผู้เรียน โดยสามารถเลือกหรือพัฒนา ปรับใช้ตัวชี้วัด ดังกล่าวให้เหมาะสม ในระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้ในกรณีที่สถานศึกษาประสงค์ จะจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเพิ่มเติมจากสิ่งที่กำหนด ในมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานก็สามารถกำหนดผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นได้

พัชราภรณ์ จันทพล (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมพัฒนานักเรียน โดยการประเมินผลและการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อม นำผลการ ตรวจสอบมาแก้ปัญหาที่เรียนอ่อน และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนเรียนดี โดยใช้เวลาส่วนใหญ่ ช่วยเหลือนักเรียนตลอดปีการศึกษา

เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมที่ผู้บริหารดำเนินการ ตรวจสอบคุณภาพ การเตรียมนักเรียนโดยพิจารณาผลทดสอบ และพิจารณาแบบรายงานพัฒนาการ คุณลักษณะนักเรียน เพื่อนำไปใช้กำหนดเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางพัฒนาส่งเสริมนักเรียน พร้อมทั้งมีการสื่อสาร ผลการตรวจสอบให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทราบว่าการพัฒนากลยุทธ์เพื่อ ปรับปรุงผลการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีความชัดเจน และสนองตอบความคาดหวังของโรงเรียน

Ubben and Hughes (1987) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียนโดยการ ประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหาร

Krug (1992) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียนโดยวิธีประเมินผลผู้เรียนจะต้อง มีการดำเนินการอย่างหลากหลายวิธีและทำอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมี ความรู้ความสามารถในการทบทวนผลและใช้ผลในการช่วยเหลือครู นักเรียน และผู้ปกครองเพื่อปรับปรุง ผลการเรียนของนักเรียน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมี การเสริมสร้างคุณภาพในผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วย เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพ บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร รวมทั้งมีการส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่มีผล การเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด มีการประเมินนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ตามมาตรฐานของสถานศึกษา

(5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่หลักประการหนึ่ง คือ การนิเทศติดตามการเรียน การสอน นับว่าเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้แนวคิดในการ นิเทศ ติดตามการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวไว้ว่า การนิเทศเป็นกระบวนการจัดการ บริหารการศึกษา เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัด

การศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นที่น่าพอใจตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การนิเทศที่มีการริเริ่ม และจัดดำเนินการโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา และในหลายโอกาสก็เชิญบุคลากรภายนอกเป็นวิทยากรมาร่วมโครงการหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศ ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศควรมีการบริหารงานเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงาน
2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตยเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ให้แต่ละบุคคลได้แสดงออก และพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่
4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครูอาจารย์ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเป็นอย่างไร จะหาวิธีแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร
5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์มีวิธีการทำงานที่ดี และความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้
6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน
7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีความรู้สึกรักความภาคภูมิใจในอาชีพ ที่ต้องใช้ความรู้และความสามารถ และสามารถที่จะพัฒนาได้

สรายุทธ สิมมาจันทร์ (2563) กล่าวถึง การนิเทศติดตามการเรียนการสอน หมายถึง การร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน จากบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียน โดยใช้วิธีการให้คำปรึกษาหารือ การประชุม ให้คำแนะนำการศึกษาเอกสาร การเยี่ยมห้องเรียน เป็นต้น

Hallinger & Murphy (1985) สำหรับด้านกรนิเทศและการประเมินผลการสอนของครู (Supervising and Evaluating Instruction) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะทำงานร่วมกับครูในด้านหลักสูตรและการสอน ผลงานของผู้บริหารจะต้องมั่นใจได้ว่าเป้าหมายของโรงเรียนได้ถูกถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน รวมถึงการประสานเป้าหมายของโรงเรียนกับจุดประสงค์ของการเรียนในห้องเรียน ให้การสนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ ควบคุมการสอนในห้องเรียนโดยการเยี่ยมเยียนอย่างไม่เป็นทางการ การให้ผลย้อนกลับแก่ครูทั้งทางด้านกรนิเทศและการประเมินผล โดยมีจุดประสงค์ที่จะทำให้เป็นรูปธรรมและให้ครูเป็นผู้นำวิธีสอนที่เฉพาะเจาะจงไปปฏิบัติ

Krug (1992) กล่าวว่า การนิเทศการสอน (Supervising teaching) ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทในการนิเทศการสอนและได้ให้ความสำคัญของการนิเทศว่า เป็นวิธีการพัฒนาครูอย่างจริงจัง มากกว่าจะเป็นเพียงการนิเทศการสอนตามสภาพปัญหา (Clinic supervision) การประเมินการปฏิบัติงาน เป็นการพิจารณาย้อนหลัง แต่ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นการมองไปข้างหน้าซึ่งเรื่องนี้จะต้องนำมาใส่ใจให้มากกว่าเวลานี้ทำอะไรได้ ไม่ใช่มองว่าทำอะไรแล้ว ผู้นำทางวิชาการต้องให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ด้วยเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพในตัวของครูแต่ละคน ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนได้

Blasé & Blasé (2001) ชี้ให้เห็นว่า เมื่อผู้นำทางวิชาการกำกับติดตามและสะท้อน ผลกระบวนการเรียนการสอน ทำให้มีการสะท้อนผลจากครูมากขึ้นและมีพฤติกรรมทางวิชาการที่ได้รับแจ้งจากการสะท้อน มีการใช้แนวความคิดใหม่มากขึ้น มีกลยุทธ์การสอนหลากหลายมากขึ้น มีการตอบสนองต่อความหลากหลายของนักเรียน มีการเตรียมบทเรียนและวางแผนอย่างระมัดระวังมากขึ้น ครูกล้าเสี่ยงมากขึ้น และใส่ใจกับกระบวนการเรียนการสอนมากขึ้น และครูใช้ดุลยพินิจอย่างมืออาชีพ เพื่อเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติในห้องเรียน ครูยังแสดงให้เห็นผลกระทบทางบวกที่เป็นแรงจูงใจ ความพึงพอใจ ความเชื่อมั่น และความรู้สึกลดท้อ

สรุปได้ว่า การนิเทศ ติดตามการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการนิเทศการเรียนการสอน การกำกับติดตาม และประเมินผลการสอนของครู โดยปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เพื่อช่วยเหลือแนะนำให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษา มีการเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตชั้นเรียน ติดตามพฤติกรรมการสอนของครู และความก้าวหน้าของนักเรียน กระตุ้นให้ครูนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อช่วยให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

(6) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ คือ การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้แนวคิดไว้ดังนี้

พัชราภรณ์ จันทพล (2559) กล่าวถึง การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรให้กับครูหรือนักเรียนเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าหาความรู้ให้สะดวกในการใช้และมีจำนวนเพียงพอ การจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนให้กับนักเรียน

ไชยา ภาวะบุตร (2560) กล่าวไว้ว่า การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษา คือ การสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ของสถานศึกษาเป็นสิ่งแวดล้อมสำคัญในการปฏิบัติงาน และเกิดจาก

การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ระหว่างบุคคลต่อบุคคลในโรงเรียน และส่งผลไปถึงความรู้สึกของบุคคลในโรงเรียน บรรยากาศทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นสิ่งที่มียุทธศาสตร์ต่อบุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนที่มีบรรยากาศที่ดีจะทำให้การทำงานของบุคลากรบรรลุจุดหมายสำคัญที่ต้องการ สิ่งสำคัญที่สุดที่ส่งผลให้เกิดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย

1. การส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน เมื่อบรรยากาศของสถานศึกษาเป็นบรรยากาศที่แสดงว่าเห็นคุณค่าของการเรียนรู้และเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จได้ จึงเป็นการยากที่จะไม่เรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่รับผิดชอบการสร้างบรรยากาศการจัดการศึกษาทุกระดับ เป็นบรรยากาศที่ช่วยดึงพลังงานของนักเรียนและครูออกมา มีหลายวิธีการที่จะทำให้เกิดผลได้ เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระบบ การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. สะท้อนผลงาน วิเคราะห์ และวิพากษ์ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้แต่ละเรื่องกับครู ควรติดตามการทำงานของครู โดยการถามไถ่ เยี่ยมห้องเรียน และทบทวนข้อมูลตามลำดับเพื่อยืนยันว่า มีการเปลี่ยนแปลงการสอนเกิดขึ้นและกำลังมีความก้าวหน้า

3. สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นลักษณะที่สำคัญของผู้นำทางวิชาการ ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาจะทำให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนได้

Krug (1992) กล่าวว่า การสนับสนุนบรรยากาศการเรียนการสอน (Promoting instructional climate) เมื่อบรรยากาศของโรงเรียนเป็นบรรยากาศที่แสดงว่าเห็นคุณค่าของการเรียนรู้และเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จได้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และเป็นบรรยากาศที่ช่วยดึงพลังงานของนักเรียนและครูออกมา เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระเบียบ การจัดกิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความสำคัญและให้เป็นที่เข้าใจโดยทั่วกันว่า สิ่งที่ดีกว่าสุดยอด คือ การได้ทำในส่วนของตนเองให้ดีที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดมีความคาดหวังอย่างมากกับนักเรียน

Hoy & Hoy (2006) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนว่า บทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารโรงเรียน คือ เป็นผู้นำทางวิชาการ (Instructional leader) มีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียนให้เกิดการปฏิบัติการสอนที่ดีที่สุด สร้างความร่วมมือทางการเรียนการสอนกับครู โดยใช้เวลาในห้องเรียนเหมือนเป็นเพื่อนร่วมงานและพูดคุยกับครูเกี่ยวกับการเรียนและการสอน การปรับปรุงการสอนและการเรียนเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ซึ่งความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผล 2 แบบ คือ โครงสร้างตามระบบระดับ (System-level structures) ที่สนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารงานได้ และโครงสร้างภายในโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียน

สามารถดึงความสนใจของครูไปสู่การเรียนการสอนครูเป็นศูนย์กลางของการปรับปรุงงานการเรียนการสอน ในตอนท้ายครูนั่นเองที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการปฏิบัติการสอนของตนในห้องเรียน ดังนั้น แรงจูงใจของครูและความมีวินัยในตนเองของครู จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา ครูต้องตัดสินใจว่า ต้องการที่จะพัฒนาวิชาการควรสร้างความมั่นใจที่จะให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เป็นระเบียบ จริงจัง และเน้นเป้าหมายทางวิชาการที่สูงแต่สามารถบรรลุผลได้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงให้เห็นถึงความเชื่อ ซึ่งทำได้ทั้งด้วยวาจาและการกระทำว่านักเรียนทุกคนสามารถบรรลุถึงผลสำเร็จได้ โดยการพัฒนาระบบของโรงเรียนที่ทำให้ทั้งครูและนักเรียนมีความเอาใจใส่ต่อการทำงานหนักและต่อความสำเร็จทางวิชาการ ความเป็นเลิศทางวิชาการ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นกิจกรรมที่ทั้งครูและผู้นำทางวิชาการต้องร่วมมือและช่วยกันดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความก้าวหน้าและผลสำเร็จของนักเรียน บรรยากาศของโรงเรียน ในตอนท้ายครูนั่นเองที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการปฏิบัติการสอนของตนในห้องเรียน ดังนั้น แรงจูงใจของครูและความมีวินัยในตนเองของครูจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา

สรุปได้ว่า การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความปลอดภัยเป็น ระเบียบ บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสถานศึกษา สิ่งที่สำคัญที่สุดการมีบรรยากาศที่ดีจะส่งผลให้ เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เชื่อมโยงแหล่งทรัพยากรภายนอกกับสถานศึกษา ระหว่างบ้านกับโรงเรียน สร้างแรงจูงใจ รักษาสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ครูและผู้บริหาร มีกิจกรรมกระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุน สถานศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ครูผู้สอนในสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาใน 4 ประเด็น ประกอบด้วย ความหมายของมาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐาน การปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ความหมายของมาตรฐานการปฏิบัติงาน และประโยชน์ของมาตรฐานการปฏิบัติงาน รายละเอียดดังนี้

2.1 ความหมายของมาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพ ครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพฉบับที่ 4 พ.ศ 2562

2.1.1 ความหมายของมาตรฐานวิชาชีพ

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2550) มาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง จุดมุ่งหมายหลักที่จะสร้างแนวทางปฏิบัติรวมทั้งส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในวิชาชีพของผู้ปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติงานอาชีพมีคุณภาพสูงสุด โดยความหมาย

ดังกล่าว วิชาชีพใดๆ ย่อมให้บริการแก่สาธารณชน หรือองค์กรต่างๆ โดยต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ เฉพาะ โดยมีมาตรฐานในการประกอบอาชีพที่ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องได้รับการฝึกอบรม ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอก่อนที่จะประกอบอาชีพ

การที่กฎหมายให้ความสำคัญกับวิชาชีพทางการศึกษา และกำหนดให้เป็นวิชาชีพ ควบคุมโดยต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 ได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาไว้ 3 ด้านคือ

1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย มาตรฐาน 2 ส่วน ได้แก่

(1) มาตรฐานความรู้ หมายถึง ข้อกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู มีคุณวุฒิ ทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยต้องมี สาระความรู้และสมรรถนะตามมาตรฐานในเรื่องต่อไปนี้

- ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู
- การพัฒนาหลักสูตร
- การจัดการเรียนรู้
- จิตวิทยาสำหรับครู
- การวัดและประเมินผลการศึกษา
- การบริหารจัดการในห้องเรียน
- การวิจัยทางการศึกษา
- นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
- ความเป็นครู

(2) มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพครูจะต้องผ่านการฝึก ทักษะและสมรรถนะของวิชาชีพครูในด้านการปฏิบัติการสอน รวมทั้งทักษะและสมรรถนะด้านการสอน สาขาวิชาเฉพาะในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์ การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังนี้

- การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน
- การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน มีความหมายครอบคลุมมาตรฐานย่อย ๆ ของการ ปฏิบัติงาน 12 ประการด้วยกัน คือ

- (1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
- (2) ตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน

- (3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
- (4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
- (5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- (6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
- (7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
- (8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
- (9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
- (10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
- (11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
- (12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

3) มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับความประพฤติของผู้ปฏิบัติวิชาชีพครู จะต้องประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณของมาตรฐานวิชาชีพครู 5 ประการดังต่อไปนี้

- (1) จรรยาบรรณต่อตนเอง
- (2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- (3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- (4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
- (5) จรรยาบรรณต่อสังคม

สรุปได้ว่า มาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม

2.1.2 มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ต้องมี

- 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู ดังนี้
 - 1.1) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
 - 1.2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
 - 1.3) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล
 - 1.4) สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม
 - 1.5) พัฒนตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า ครูควรปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ พัฒนาผู้เรียนด้วยความเอาใจใส่ เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียนได้นำไปประพฤติและปฏิบัติตาม

2) การจัดการเรียนรู้

2.1) พัฒนาหลักสูตรโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้

2.2) บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกร

2.3) ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

2.4) จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน

2.5) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.6) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ
สรุปได้ว่า ครูควรจัดการเรียนรู้ โดยมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ สร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข และนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้

3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

3.1) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

3.3) ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

3.4) ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ครูควรสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยการสร้างเครือข่ายสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

2.2 ความหมาย และความสำคัญของมาตรฐานการปฏิบัติงาน

2.2.1 ความหมายของมาตรฐานการปฏิบัติงาน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2529) ได้ให้ความหมายมาตรฐานการปฏิบัติงานว่า เป็นผลการปฏิบัติงานในระดับใดระดับหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่น่าพอใจหรืออยู่ในระดับ

ที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทำได้ การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานจะเป็นลักษณะข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาในงานที่ต้องปฏิบัติ โดยจะมีกรอบในการพิจารณากำหนดมาตรฐานหลาย ๆ ด้าน องค์การจึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของงาน

คุรุสภา (2562) ได้ให้ความหมายมาตรฐานการปฏิบัติงานว่า ข้อกำหนด เกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติงานและการพัฒนางานซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษารวมทั้งผู้ต้องการประกอบอาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตัวเองให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จักรพรรดิ วัฒนา (2020) ได้ให้ความหมายมาตรฐานการปฏิบัติงานว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพครูเป็นข้อกำหนด ดังนั้น มาตรฐานวิชาชีพครูจึงเป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการประกอบวิชาชีพครู ซึ่งครูใช้เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงานและมาตรฐานวิชาชีพครู มีลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอน และมีความแตกต่างจากลักษณะของการประกอบอาชีพอื่น ทั้งนี้มาตรฐานวิชาชีพครูจะเป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของครูเพื่อนำไปสู่การพัฒนาครู การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาเด็ก พัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้ามาตรฐานวิชาชีพครู จึงทำให้ผู้เรียนผู้ปกครองและสังคมมีความเชื่อมั่นต่อการประกอบวิชาชีพครูว่า ผู้เรียนจะได้รับการบริการมาตรฐานการเรียนการสอนอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพ

Johnny Roberto และคณะ (2018) ได้ให้ความหมายมาตรฐานการปฏิบัติงานว่า มาตรฐานในการปฏิบัติงานของครู จะถูกตัดสินจากองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทักษะคติ ผ่านการมีส่วนร่วมตามขอบเขตการอบรมพัฒนาการปฏิบัติงานการสอน การปฏิบัติงานการสอนของครู โดยส่วนใหญ่จะสัมพันธ์กับพฤติกรรมและประสบการณ์ในการทำงาน ครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ต้องฝึกปฏิบัติงานการสอนในระยะเวลา ตามมาตรฐาน ด้วยความสามัคคี ร่วมมือกันปฏิบัติงานการสอนจนประสบความสำเร็จในการสอน

สรุปได้ว่า มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.2.2 ความสำคัญของมาตรฐานการปฏิบัติงาน

อลงกรณ์ มีสุทธา และ สมิต สัชฌุกร (2546) ได้สรุปถึงประโยชน์ของมาตรฐานการปฏิบัติงานได้ดังนี้

1. ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง การเปรียบเทียบของงานที่ทำได้กับที่ควรจะเป็นมีความชัดเจน มองเห็นแนวทางในการพัฒนา การปฏิบัติงานให้เกิดผลได้มากขึ้นและช่วยให้มีการฝึกฝนตนเองได้เข้าสู่มาตรฐานได้

2. ด้านการสร้างแรงจูงใจ มาตรฐานการปฏิบัติงาน เป็นสิ่งเร้าให้เกิดความมุ่งมั่นไปสู่มาตรฐาน ผู้ปฏิบัติงานที่มีความสามารถจะเกิดความรู้สึกท้าทาย ผู้ปฏิบัติงานที่มุ่งความสำเร็จจะเกิดความพยายาม ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความภาคภูมิใจและสนุกกับงาน

3. ด้านการปรับปรุงงานมาตรฐาน การปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบว่าผลงานที่มีคุณภาพจะต้องปฏิบัติอย่างไร ช่วยให้ไม่ต้องกำหนดรายละเอียดของงานทุกครั้ง ทำให้มองเห็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาความสามารถของการปฏิบัติงาน และช่วยให้สามารถพิจารณาถึงความคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มผลผลิต

4. ด้านการควบคุมงานมาตรฐานการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือที่ผู้บังคับบัญชา ใช้ควบคุมการปฏิบัติงานผู้บังคับบัญชา สามารถมอบหมายอำนาจหน้าที่และส่งผ่านคำสั่งได้ง่ายขึ้น สามารถดำเนินงานตามแผนง่ายขึ้นและควบคุมได้ดีขึ้น

5. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติงานช่วยให้การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีหลักเกณฑ์ ป้องกันไม่ให้เกิดการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความรู้สึกการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่ทำได้กับมาตรฐานการปฏิบัติงาน มีความชัดเจนและช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานยอมรับผลการประเมินได้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า ความสำคัญของมาตรฐานการปฏิบัติงาน คือ ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เพราะเห็นแนวทางในการปฏิบัติ สามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพยายามที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ และช่วยให้การประเมินผลงานเป็นไปตามหลักเกณฑ์ เพราะเป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน

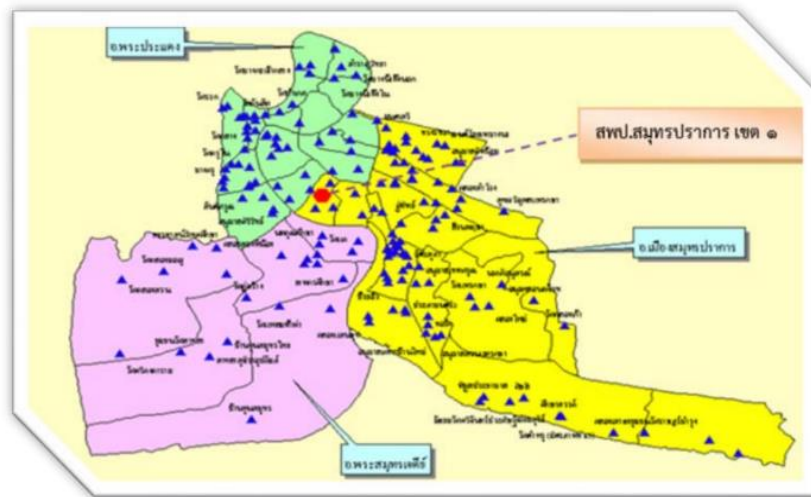
3. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3.1 ข้อมูลพื้นฐานและสภาพการจัดการศึกษา

3.1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 34/2 ถนนสุขุมวิท ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ รหัสไปรษณีย์ 10270 หมายเลขโทรศัพท์

02-384-8089 หมายเลขโทรศัพท์ 02-371-6085 เว็บไซต์ <http://samutprakan1.go.th> เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับผิดชอบในการประสานส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับสถานศึกษาในสังกัด เพื่อปฏิบัติการภารกิจบริหารจัดการงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีประชากรวัยเรียนอายุ 3-17 ปี จำนวน 140,902 คนเขตพื้นที่บริการใน 2 ฟากฝั่งตอนปลายสุดของแม่น้ำเจ้าพระยา ประกอบด้วย 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ซึ่งมีพื้นที่โดยรวม 384,303 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 29 กิโลเมตร เส้นทางคมนาคมสะดวกต่อการเป็นเมืองอุตสาหกรรม มีโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการธุรกิจกว่า 10,000 แห่ง จากการเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจ และการเป็นปริมณฑลของกรุงเทพฯ จึงเป็นแรงผลักดันให้จังหวัดสมุทรปราการมีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว การเจริญเติบโตของเมืองเป็นแบบเมืองบริวารของเมืองหลวง อีกทั้งเป็นศูนย์กลางการบินพาณิชย์ จึงเกิดชุมชนเมืองใหม่มีประชากรแฝงและอพยพเคลื่อนย้ายเข้าออกตลอดเวลา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เป็นอย่างมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1, 2565, น.1-11)

ภาพที่ 2.1 แผนที่ตั้งสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ตารางที่ 2.2 จำนวนสถานศึกษา และอัตราสวณนักเรียนต่อครู นักเรียนต่อห้อง จำแนกตามอำเภอ
ปการศีกษา 2566

อำเภอ	จำนวน				นร.:ครู	นร.:ห้อง
	โรงเรียน	นักเรียน	ครู	ห้องเรียน		
เมืองสมุทรปราการ	28	20,252	1,092	655	19:1	31:1
พระประแดง	29	6,103	433	322	14:1	19:1
พระสมุทรเจดีย์	15	6,188	342	228	18:1	27:1
	72	32,543	1,867	1,205	17:1	27:1

ในการศีกษา 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศีกษาประถมศีกษาสมุทรปราการ เขต 1 จัดบริการการศีกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศีกษาตอนปลาย มีสถานศีกษาในสังกัด 72 โรงเรียน นักเรียน 32,543 คน ครู 1,867 คน ห้องเรียน 1,205 ห้อง อัตราสวณนักเรียนต่อครู 17 : 1 และนักเรียนต่อห้อง 27 : 1 แสดงว่า ภาพรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศีกษาประถมศีกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีอัตราสวณนักเรียนต่อห้องและต่อครูน้อยกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศีกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศีกษากำหนด

3.1.2 สภาพการจัตการศีกษา

จากรายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศีกษา (SAR) ระดับเขตพื้นที่การศีกษา ปีการศีกษา 2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศีกษาประถมศีกษาสมุทรปราการ เขต 1 (กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัตการศีกษา, 2567) พบจุดที่ควรพัฒนาต่างๆ ดังนี้

1) ด้านคุณภาพผู้เรียน จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศีกษา ร้อยละ 98.61 รองลงมา คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา ร้อยละ 73.61 ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมร้อยละ 69.44 และพัฒนาการด้านสุขภาวะด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม รวมทั้งดูแลสุขนิสัยของผู้เรียนร้อยละ 63.89 ตามลำดับ

2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัตการ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศีกษา ร้อยละ 98.61 รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัตการศีกษา ร้อยละ 76.39 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ร้อยละ 66.67 และดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศีกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 61.11 ตามลำดับ

3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดที่ควรพัฒนา มากที่สุด คือ การส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 98.61 รองลงมา คือ ตรวจสอบ และประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 84.72 และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 71.83 ตามลำดับ

โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีแผนการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ดังนี้

1) ด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่า สถานศึกษามีแผนการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น ได้แก่ ด้านการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ร้อยละ 98.61 รองลงมา คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ร้อยละ 94.72 ด้านการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ ร้อยละ 86.67 ด้านการสร้างนวัตกรรม ร้อยละ 76.59 ด้านความรู้ ทักษะพื้นฐาน เจตคติที่ดี ต่องานอาชีพและเป้าหมายชีวิต ร้อยละ 76.39 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 71.83 ด้านสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม ร้อยละ 63.89 ด้านคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี ร้อยละ 61.11 ด้านการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ร้อยละ 56.71 และด้านความภูมิใจในท้องถิ่นความ เป็นไทยและประวัติศาสตร์ชาติไทย ร้อยละ 52.78 ตามลำดับ

2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่า สถานศึกษามีแผนการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น ได้แก่ ด้านระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ร้อยละ 93.45 รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 89.71 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ร้อยละ 85.97 ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 76.98 ด้านการปรับเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา ร้อยละ 75.92 และด้านการจัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และปลอดภัย ร้อยละ 72.91 ตามลำดับ

3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า สถานศึกษามีแผนการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น ได้แก่ ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ร้อยละ 92.73 รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ร้อยละ 88.24 ด้านการตรวจสอบและประเมิน ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 85.34 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ร้อยละ 77.14 และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการ จัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ร้อยละ 75.28 ตามลำดับ

3.2 สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้ศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก (SWOT) บริบทที่เกี่ยวข้องของประกอบด้วยพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) นโยบายและจุดเน้นที่เกี่ยวข้องของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 บริหารจัดการเน้นความพร้อมและการสร้างความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วม บูรณาการการบริหารงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ ยึดหลัก ธรรมภิบาล ให้ความสำคัญในด้านความโปร่งใส ถูกต้อง มีคุณธรรม รวมทั้งการกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ปรับปรุง พัฒนางานอย่างเป็นระบบโดยกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1, 2565, น. 1-11) ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยม คำขวัญ พันธกิจเป้าประสงค์ และกลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ “เป็นเลิศทางวิชาการ บริหารแบบสากล พัฒนาคณใหม่คุณภาพ”

ค่านิยม “มุ่งผลสัมฤทธิ์ จิตใฝ่คุณธรรม ก้าวล้ำเทคโนโลยีมีใจบริการ”

คำขวัญ “ดีที่ทีมงาน ดีบริการ ดีคุณภาพ”

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)
2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ
3. พัฒนาสถานศึกษาและระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับใหม่มีความปลอดภัยและจัดการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพิ่มโอกาสความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานในสังกัดให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเหมาะสมกับบริบท

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกช่วงวัยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรักในสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย
2. ผู้เรียนทุกช่วงวัยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เสมอภาค มีคุณภาพตามมาตรฐาน สอดคล้องกับศักยภาพ ใหญ่เป็นผู้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
3. เด็กกลุ่มเสี่ยงที่จะออกจากระบบการศึกษา เด็กตกหล่น และเด็กออกกลางคัน ได้รับการช่วยเหลือให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยคุกคาม 9 รูปแบบ ได้แก่ ภัยยาเสพติด ภัยความรุนแรง ภัยพิบัติต่าง ๆ อุบัติเหตุ โรคอุบัติใหม่ ฝุ่น PM 2.5 การค่านมนุษย์ การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงอาชญากรรมไซเบอร์สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำและรองรับวิถีชีวิตใหม่ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี
5. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู
6. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบท

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน

กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

จากการศึกษาแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ประจำปีงบประมาณ 2566 ตามแผนปฏิบัติการฯ มีโครงการอยู่ทั้งสิ้น 37 โครงการ พบว่า มีโครงการที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและนักเรียน 21 โครงการ ได้แก่

1. โครงการปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษามาสู่การปฏิบัติ

สูงขึ้น

2. โครงการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม และประชาธิปไตย
3. โครงการส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. โครงการเสริมสร้างความสุขและความปลอดภัยในสถานศึกษา
5. โครงการปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย
6. โครงการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ
7. โครงการงานมหกรรมความสามารถทางศิลปหัตถกรรม ครั้งที่ 71
8. โครงการส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่
9. โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
10. โครงการอบรมการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย
11. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล
12. โครงการการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere anytime) ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
13. โครงการสร้างความเข้มแข็งระบบแนะแนวและการ Coaching ตลอดจนการดูแล

สุขภาพกายและสุขภาพจิต

14. โครงการพัฒนาวินัยและกฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติราชการ
15. โครงการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)
16. โครงการการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก
17. โครงการส่งเสริมระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)
18. โครงการเสริมสร้างทักษะอาชีพ และการมีรายได้ระหว่างเรียน
19. โครงการการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู
20. โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา
21. โครงการน้อมรำลึกบูชาพระคุณครู

แสดงให้เห็นว่า สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและนักเรียน โดยมีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 (3R8C) เพื่อให้เกิดแก่ผู้เรียน ดำเนินการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนโดยให้นักเรียนเป็นฐานในการพัฒนา (School Based Management : SBM) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจเนื้อหาหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนและห้องเรียนเป็นสำคัญ (Room Based Management : RBM) และให้ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

เกตุสุตา กิ่งการจร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 สระบุรีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอนและด้านการจัดให้มีส่งเสริมสภาพการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ยกเว้น ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนและด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอนที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทัศนาวรรณประภา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 4) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอนและด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนไม่แตกต่างกัน

บาลกีส ภาษา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน อำเภอกองปิ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอกองปิ้ง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกองปิ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกองปิ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกันและครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกองปิ้ง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและ สนับสนุนการสอนของครู ให้บรรลุตามเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควร กำกับ ดูแล ติดตาม ให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหาร สถานศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการปรับปรุง พัฒนา ทักษะนิภาพของสถานศึกษาให้สวยงาม สะอาด ปลอดภัย และ เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดตารางการนิเทศและประเมินผลการเรียน การสอนของครูอย่างเป็นกัลยาณมิตรสม่ำเสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ครูส่งรายงานการปฏิบัติ หน้าที่ให้ชัดเจน

ปริยาภรณ์ เรื่องเจริญ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน 2) เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง หน้าที่ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูและ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน และ 3) ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 คือ ควรให้ผู้นมีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการทำงาน มีเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษาอย่างชัดเจน คิดอย่างสร้างสรรค์ ใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายทันสมัย มีการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ทำงานเป็นทีม มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ศิริมา พันสอาด (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาสร้างมาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน และด้านการประสานงาน การนำหลักสูตรไปใช้ ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง ยกเว้นด้านการประสานงานการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการพัฒนาสร้างมาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ของนักเรียน แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน และด้านการประสานงานการนำหลักสูตรไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนภา ศรีกังพาน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยองจันทบุรี และ ตราดผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาท ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอนด้านการกำหนด

พันธกิจ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านการนิเทศการสอน 2) ผลการเปรียบเทียบ บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 3) ผลการเปรียบเทียบ บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กมลทิพย์ บุญโพธิ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิตามความคิดเห็นของครู 2) เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามขนาดสถานศึกษา และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่สูงขึ้น มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรให้ชัดเจนแก่บุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร เพื่อสนับสนุนให้ครูจัดทำหลักสูตรแบบบูรณาการ หลักสูตรรายวิชาท้องถิ่นที่เอื้อกับบริบทของสถานศึกษา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และเต็มความสามารถ ควรส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีทักษะด้านการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ที่มีมาตรฐาน สนับสนุนให้ครูวัดผลเพื่อปรับปรุงผลการเรียนและตัดสินผลการเรียน อีกทั้งควรส่งเสริมให้ครูได้จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางวิชาการของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และส่งเสริมการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร

ณัฐพล พชันี (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงานของครู ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตวังบูรพา จังหวัดสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจำแนกตาม ประสบการณ์ทำงานของครู โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จันทิมา เมยประโคน (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาชลบุรี เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะ ผู้นำการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 2) ศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาระถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู โดย ภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

นรชัย ภักดีศุภผล (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 การศึกษาในครั้งนี้มี วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทาง วิชาการตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และแต่ละองค์ประกอบมีด้านที่มากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และ องค์ประกอบที่ 3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 2) ครูที่มีเพศต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัด ให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่าง กัน และ 3) ครูที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ ในการทำงานที่ต่างกัน มีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ฐิตาพร ตันเจริญรัตน์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 2) ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การจัดให้มีสิ่งจูงใจกับครู การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การคุ้มครองเวลาในการสอน และการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 2) ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การบริหารห้องเรียน การพัฒนาวิชาชีพ ความร่วมมือ การคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะทางเทคโนโลยี การทำให้บทเรียนมีความสอดคล้องกับชีวิตจริงและความเป็นสากล 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง เป็นความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

สรายุทธ สิมมาจันทร์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ การจัดการหลักสูตรและการสอน การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ และนิเทศติดตามการเรียนการสอน 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีความเห็นมากกว่าครูผู้สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การพัฒนาครู และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านนิเทศติดตามการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นมากกว่าครูผู้สอน ด้านการพัฒนาครูและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี มีความเห็นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนาครูและนิเทศติดตามการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ซุ้มซียะห์ เมาลิติน (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ และศึกษาข้อเสนอแนะของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ 3) ครูมีข้อเสนอแนะต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อาทิเช่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน มีข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ประกอบการวางแผน ส่งเสริมให้ครูและ

บุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักสูตรและหลักการจัดการเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจ และวัฒนธรรมที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียน

ชญานุช คงเมือง (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .657 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

อุษา พรหมรินทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง รองลงมาคือ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม และด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สายฝน ชำนาญเรียน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ใน

การทำงาน และวิทยฐานะ ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการร่วมมือกับผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามวิทยฐานะ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมศักดิ์ โภคชัยพัฒน์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 2) เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีขนาดต่างกันและครูที่มีเพศต่างกัน และ 3) เสนอแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าว ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด มีเพียงด้านจรรยาบรรณต่อตนเองด้านเดียวที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนของครูเพศชายและครูเพศหญิง มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนของครูในสถานศึกษาตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ข้อเสนอแนะทางการส่งเสริมในการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้แก่ ควรมีการพัฒนาครูด้านการสอนและการปฏิบัติงาน การอบรมให้ความรู้เรื่องโครงการและแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการพัฒนานักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูมีความสามัคคี และจัดครูเข้าร่วมกิจกรรมกับวัด ชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Pantelides (1991) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเฉพาะของพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูใหญ่ จำนวน 90 คน โดยการสุ่มเป็นระบบตามสัดส่วนจากรัฐอิลลินอยส์ ไอโอวา และเวอร์จิเนีย เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานของไอโอวา (ITBS) โดยให้ครูใหญ่เป็น

ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ส่วนการวัดพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูใหญ่ ให้ครูเป็นผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 8 คน รวมทั้งสิ้น 576 คน ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีองค์ประกอบใดของพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูใหญ่ที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้

Blase and Blase (2001) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาลักษณะของผู้นำในด้านการสอน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการสอนในชั้นเรียนในเชิงบวก ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การแสดงความเป็นผู้นำที่เหมาะสม แสวงหา และการใช้ข้อมูลสำหรับพัฒนาหน่วยงาน และสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ เรื่องมนุษย์สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานร่วมกันอยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายถึงพฤติกรรมภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาผู้ร่วมงานจึงเป็นการสร้างคุณภาพการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารให้การแนะนำการวิจัย และนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งสนับสนุนการใช้แหล่งข้อมูลในการศึกษา พัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนจุดโครงการให้ครูในโรงเรียนสลับเปลี่ยนการเยี่ยมชั้นเรียน จัดให้มีการอบรม ความรู้เกี่ยวกับวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติม แก่ครู ส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือบทความเกี่ยวกับวิชาครู เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน

Helena Mazi (2012) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูต่อผลการประเมินความรู้ระดับชาติของนักเรียน เป้าหมายในการเก็บข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ต้องการทราบว่าตัวแปรใดที่ส่งผลต่อการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ ตามมาตรฐานวิชาชีพของครูผู้สอนและผลการประเมินความรู้ระดับชาติของผู้เรียน ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ผู้เรียนมีผลการประเมินความรู้ระดับชาติอยู่ในระดับสูง จะมีทัศนคติเชิงบวกต่อกระบวนการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ ตามมาตรฐานวิชาชีพ และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ผู้เรียนมีผลการประเมินความรู้ระดับชาติอยู่ในระดับสูง จะมีผลการประเมินความรู้ความสามารถในการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพที่สูงกว่าครูผู้สอนที่มาจากโรงเรียนที่ผู้เรียนมีผลการประเมินความรู้ระดับชาติอยู่ในระดับที่ต่ำ

Warner, Jayce R. et al. (2019) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูต่อความสำเร็จของผู้เรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ วัดจุดประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นของกระบวนการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูต่อความสำเร็จของผู้เรียนในสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาของครูผู้สอนซึ่งอยู่ในกระบวนการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู โดยการศึกษาในครั้งนี้ค้นพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตนอกเมืองของครูผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีผลการประเมินความพร้อมทางด้านวิชาการ (State of Texas Assessments of Academic Readiness: STAAR) ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่สูงกว่านักเรียนของครูผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มควบคุม จากผลการศึกษาจึงอธิบายได้ว่า กระบวนการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูจะส่งผลประโยชน์อย่างยิ่งต่อครูที่สอน

อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตนอกเมือง อาจเนื่องมาจากครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตนอกเมืองมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรในกระบวนการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูตลอดจนครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตนอกเมืองมีความยืดหยุ่นในเรื่องของการบริหารจัดการเวลาในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มากกว่าครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนในเมือง

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 5) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และ 6) การนิเทศ ติดตามการเรียนการสอน และองค์ประกอบของการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 72 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 1,867 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในปีการศึกษา 2566 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 383 คน
- 2) ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยมีอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิ เพื่อให้ได้ตัวแทนของทุกอำเภอ จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอของสถานศึกษา

เขตอำเภอของสถานศึกษา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองสมุทรปราการ	1,092	212
พระประแดง	433	100
พระสมุทรเจดีย์	342	71
รวม	1,867	383

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการสอน สถานที่ตั้งของสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 6 ด้าน ได้แก่

- 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย
- 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 3) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู
- 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน
- 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล
- 6) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

มีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อยมาก

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา 3 ด้าน ได้แก่

- 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู
- 2) การจัดการเรียนรู้
- 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

มีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับสม่ำเสมอ
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับบ่อยครั้ง
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับเป็นบางครั้ง
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยครั้งหรือไม่ค่อยปฏิบัติ

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือให้มีคุณภาพ ได้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

2.2.2 จัดทำตารางวิเคราะห์แบบสอบถาม โดยสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องและครอบคลุมตัวแปรที่มุ่งศึกษา หรือนิยามศัพท์เฉพาะ

2.2.3 นำร่างตารางวิเคราะห์แบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาในเบื้องต้น แล้วทำการปรับปรุงตารางวิเคราะห์แบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2.4 นำตารางวิเคราะห์แบบสอบถามเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ในประเด็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของวัตถุประสงค์การวิจัย ตัวแปรที่มุ่งศึกษา และข้อกระทงคำถาม พร้อมทั้งความถูกต้องเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยมีเกณฑ์ในการตัดสิน คือ คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป (ภาคผนวก ข)

2.2.5 นำข้อมูลที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระ

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ทำการสอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งตอนที่ 2 และตอนที่ 3 โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามตอนที่ 2 คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ .97 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามตอนที่ 3 คือ การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เท่ากับ .96 (ภาคผนวก ค.)

2.2.7 นำผลการทดลอง (Try out) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2.2.8 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอนหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในการตอบแบบสอบถาม

3.2 ทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามใน 3 รูปแบบ คือ ส่งด้วยตนเอง ส่งผ่านไปรษณีย์ และส่งลิงค์แบบสอบถาม Google Forms ทั้งนี้ในส่วนที่สามารถเก็บแบบสอบถามได้จะดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 383 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละแล้ว นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

สำหรับเกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ย (M) ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ย (M) ของการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน กำหนดเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ครูปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ครูปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ครูปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ครูปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ครูปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (1999, อ้างถึงใน สุภมาส อังคุโชติ และ ชูชาติ พวงสมจิตร, 2557) ดังนี้

- 0.70-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง
- 0.30-0.69 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
- 0.01-0.29 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=383)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	127	33.16
หญิง	256	66.84
รวม	383	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	97	25.33
31 - 40 ปี	185	48.30
41 - 50 ปี	55	14.36
51 ปีขึ้นไป	46	12.01
รวม	383	100.00
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี		
ปริญญาตรี	275	71.80
ปริญญาโท	105	27.42
ปริญญาเอก	3	0.78
รวม	383	100.00
4. ประสบการณ์ในการสอน		
น้อยกว่า 5 ปี	121	31.60
5 - 10 ปี	176	45.95
11 - 15 ปี	58	15.14
มากกว่า 15 ปี	28	7.31
รวม	383	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n=383)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. สถานที่ตั้งของโรงเรียน		
อำเภอเมืองสมุทรปราการ	212	55.35
อำเภอพระประแดง	100	26.11
อำเภอพระสมุทรเจดีย์	71	18.54
รวม	383	100.00
6. ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก (120 คน ลงมา)	52	13.58
ขนาดกลาง (120 – 599 คน)	198	51.70
ขนาดใหญ่ (600 – 1,499 คน)	117	30.55
ขนาดใหญ่พิเศษ (1,500 คน ขึ้นไป)	16	4.17
รวม	383	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวนทั้งหมด 383 คน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการสอน สถานที่ตั้งของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน ปรากฏดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 66.84 และเป็นเพศชาย จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 33.16

จำแนกตามอายุ พบว่า ครูส่วนใหญ่มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 รองลงมา ได้แก่ อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 25.33 อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.36 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.01

จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ครูส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 71.80 จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.42 และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.78

จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอน 5 - 10 ปี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 45.95 รองลงมามีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 ประสบการณ์ในการสอน 11 - 15 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 15.14 และประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 15 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.31

จำแนกตามสถานที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาอำเภอเมืองสมุทรปราการ จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 55.35 รองลงมาสอนอยู่ในสถานศึกษาอำเภอพระประแดง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.11 และสอนอยู่ในสถานศึกษาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.54

จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่สอนอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง (120 – 599 คน) จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 รองลงมาสอนอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่ (600 – 1499 คน) จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 30.55 สอนอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.58 และสอนอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (1500 คน ขึ้นไป) จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล 6) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 383 ฉบับ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ในภาพรวมโดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวม

($n=383$)

รายการ	M	SD	ระดับภาวะผู้นำ
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	4.18	0.58	มาก
2. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.26	0.56	มาก
3. การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู	4.38	0.51	มาก
4. การส่งเสริมพัฒนานักเรียน	4.43	0.58	มาก
5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล	4.33	0.53	มาก
6. การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	4.25	0.52	มาก
รวม	4.30	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.30$, $SD = 0.55$) และเมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ($M = 4.43$, $SD = 0.58$) ด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู ($M = 4.38$, $SD = 0.51$) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ($M = 4.33$, $SD = 0.53$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($M = 4.26$, $SD = 0.56$) ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ($M = 4.25$, $SD = 0.52$) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ($M = 4.18$, $SD = 0.58$)

เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน ปรากฏผลตามตาราง 4.3 – 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย

($n=383$)

การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย	M	SD	ระดับภาวะผู้นำ
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับกรอบขอบเขตงานวิชาการของโรงเรียน	4.29	0.59	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน	4.06	0.51	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจตามบทบาทหน้าที่และตามวิสัยทัศน์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.08	0.46	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการวิเคราะห์สภาพงานวิชาการของโรงเรียน ก่อนมีการวางแผน	4.28	0.58	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด	4.22	0.56	มาก
รวม	4.18	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.18, SD = 0.58$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับกรอบขอบเขตงานวิชาการของโรงเรียน ($M = 4.29, SD = 0.59$) การวิเคราะห์สภาพงานวิชาการของโรงเรียนก่อนมีการวางแผน ($M = 4.28, SD = 0.58$) และการกำหนดดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ($M = 4.22, SD = 0.56$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน ($M = 4.06, SD = 0.51$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

(n=383)

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	M	SD	ระดับภาวะผู้นำ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น และของผู้เรียน	4.28	0.59	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง	4.16	0.52	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.27	0.57	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ในห้องเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร	4.33	0.54	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดแนวทางการวัดผล การเรียนการสอนได้ถูกต้อง สอดคล้องกับระเบียบ และหลักการวัดผลการศึกษา และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา	4.26	0.53	มาก
6. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากร และสื่อการเรียนการสอน	4.26	0.53	มาก
รวม	4.26	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.26, SD = 0.56$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ในห้องเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ($M = 4.33, SD = 0.54$) การร่วมพัฒนา

หลักสูตรของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน ($M = 4.28, SD = 0.59$) และการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($M = 4.27, SD = 0.57$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง ($M = 4.16, SD = 0.52$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู

(n=383)

การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู	M	SD	ระดับภาวะผู้นำ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างการเรียนรู้ของครูทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน	4.24	0.48	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.23	0.78	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.36	0.53	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างเครือข่ายทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.22	0.48	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกันแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	4.63	0.54	มากที่สุด
6. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุน และกระตุ้นให้ครูผู้สอนบูรณาการทักษะต่างๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.37	0.54	มาก
รวม	4.38	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.38, SD = 0.51$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ภาวะผู้นำด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกันแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ($M = 4.63, SD = 0.54$) รองลงมา คือ การสนับสนุน และกระตุ้นให้ครูผู้สอนบูรณาการทักษะต่างๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ($M = 4.37, SD = 0.54$) และการสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูแสวงหา และใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ($M = 4.36, SD = 0.53$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเสริมสร้างเครือข่ายทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน ($M = 4.22, SD = 0.48$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน

(n=383)

การส่งเสริมพัฒนานักเรียน	M	SD	ระดับภาวะผู้นำ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างมากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.47	0.58	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่เรียนดี เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่นๆ	4.62	0.58	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียน	4.48	0.54	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาตามความถนัด และความสนใจของตนเอง	4.43	0.62	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้ปกครอง และมีการรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.32	0.55	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

(n=383)

การส่งเสริมพัฒนานักเรียน	M	SD	ระดับภาวะผู้นำ
6. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู นำผลการประเมินมาเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล	4.31	0.59	มาก
รวม	4.43	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.43, SD = 0.58$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ภาวะผู้นำด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่เรียนดี เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่นๆ ($M = 4.62, SD = 0.58$) รองลงมา คือ การจัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียน ($M = 4.48, SD = 0.54$) และการส่งเสริมให้ครูได้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างมากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($M = 4.47, SD = 0.58$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินมาเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล ($M = 4.31, SD = 0.59$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

(n=383)

การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	M	SD	ระดับภาวะผู้นำ
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอนของครูทุกคน	4.39	0.55	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม และสะท้อนผลในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดเป้าหมายสู่การปฏิบัติในห้องเรียน	4.36	0.54	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

(n=383)

การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	M	SD	ระดับภาวะผู้นำ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผน ประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์	4.22	0.48	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนผลกระทบกระบวนการเรียนการสอนโดยให้ครูใช้แนวความคิดใหม่ๆ โดยการใช้กลยุทธ์การสอนตอบสนองต่อความหลากหลายของนักเรียน	4.34	0.55	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู เยี่ยมเยียนชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เปิดโอกาสให้ครูสะท้อนปัญหาการจัดการเรียนการสอน และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.22	0.48	มาก
6. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน	4.42	0.53	มาก
รวม	4.32	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.32, SD = 0.52$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ($M = 4.42, SD = 0.53$) รองลงมา คือ การมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอนของครูทุกคน ($M = 4.39, SD = 0.55$) และการกำกับ ติดตาม และสะท้อนผลในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดเป้าหมายสู่การปฏิบัติในห้องเรียน ($M = 4.36, SD = 0.54$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผน ประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ ($M = 4.22, SD = 0.48$) และการจัดให้มีการประเมินผล

การปฏิบัติงานของครู เยี่ยมเยียนชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เปิดโอกาสให้ครูสะท้อนปัญหาการจัดการเรียนการสอน และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ($M = 4.22, SD = 0.48$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

(n=383)

การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	M	SD	ระดับภาวะผู้นำ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่สะอาด เป็นระเบียบปลอดภัยและเอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน	4.32	0.55	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม และประเมินบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเป็นประจำ โดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุง	4.22	0.53	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.28	0.47	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาแหล่งเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงแหล่งทรัพยากรภายนอกและระหว่างบ้านกับโรงเรียน	4.31	0.49	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจให้กับครูนักเรียนและผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน	4.29	0.55	มาก
6. ผู้บริหารสถานศึกษามีเครือข่ายผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมสนับสนุนสถานศึกษา	4.26	0.48	มาก
รวม	4.28	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.28, SD = 0.51$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่สะอาด เป็นระเบียบปลอดภัยและเอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน ($M = 4.32, SD = 0.55$)

รองลงมา คือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงแหล่งทรัพยากรภายนอกและระหว่างบ้านกับโรงเรียน ($M = 4.31, SD = 0.49$) และการสร้างแรงจูงใจให้กับครูนักเรียน และผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน ($M = 4.29, SD = 0.55$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำกับ ติดตาม และประเมินบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเป็นประจำ โดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุง ($M = 4.22, SD = 0.53$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้แก่ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู 2) การจัดการเรียนรู้ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยครูผู้สอนในสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 383 ฉบับ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ในภาพรวม โดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปรากฏดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวม

($n=383$)

รายการ	M	SD	การปฏิบัติตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูผู้สอน
1. การปฏิบัติหน้าที่ครู	4.59	0.52	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนรู้	4.46	0.54	มาก
3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	4.46	0.58	มาก
รวม	4.50	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ($M = 4.50, SD = 0.55$) และเมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($M = 4.59, SD = 0.52$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($M = 4.46, SD = 0.54$) และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($M = 4.46, SD = 0.58$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เป็นรายด้าน ปรากฏตามตารางที่ 4.10 – 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู

(n=383)

การปฏิบัติหน้าที่ครู	M	SD	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน
1. ท่านมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู	4.71	0.50	มากที่สุด
2. ท่านประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมและมี ความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	4.70	0.52	มากที่สุด
3. ท่านส่งเสริมการเรียนรู้เอาใจใส่และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล	4.72	0.51	มากที่สุด
4. ท่านสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และสร้างนวัตกรรม	4.39	0.53	มาก
5. ท่านพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.43	0.54	มาก
รวม	4.59	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($M = 4.59, SD = 0.52$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้เอาใจใส่และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล ($M = 4.72, SD = 0.51$) การมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ($M = 4.71, SD = 0.50$) และการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ($M = 4.70, SD = 0.52$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และสร้างนวัตกรรม ($M = 4.39, SD = 0.53$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้

($n=383$)

การจัดการเรียนรู้	M	SD	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน
1. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนจัดการเรียนรู้จัดทำสื่อ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.37	0.53	มาก
2. ท่านบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิดและมีความเป็นนวัตกร	4.47	0.55	มาก
3. ท่านดูแลช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	4.53	0.55	มากที่สุด
4. ท่านจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน	4.52	0.55	มากที่สุด
5. ท่านทำการวิจัยสร้างนวัตกรรมและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.36	0.52	มาก
6. ท่านปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ	4.54	0.54	มากที่สุด
รวม	4.46	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ($M = 4.46$, $SD = 0.54$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่

การปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ ($M = 4.54$, $SD = 0.54$) รองลงมา คือ การดูแลช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ ($M = 4.53$, $SD = 0.55$) และการจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน ($M = 4.52$, $SD = 0.55$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวิจัยสร้างนวัตกรรมและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($M = 4.36$, $SD = 0.52$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

(n=383)

ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	M	SD	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน
1. ท่านร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.46	0.56	มาก
2. ท่านสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน	4.44	0.62	มาก
3. ท่านศึกษาเข้าใจบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกัน บนพื้นฐานของความแตกต่างทางวัฒนธรรม	4.48	0.56	มาก
4. ท่านร่วมส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.45	0.59	มาก
รวม	4.46	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ($M = 4.46$, $SD = 0.58$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกได้แก่ การศึกษาเข้าใจบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกัน บนพื้นฐานของความแตกต่างทางวัฒนธรรม

($M = 4.48, SD = 0.56$) รองลงมา คือ การร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ($M = 4.46, SD = 0.56$) และการร่วมส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($M = 4.45, SD = 0.59$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างเครือข่ายกับ ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ($M = 4.44, SD = 0.62$)

**ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับ การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) แล้วนำค่า r ที่ได้ไปทดสอบนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

(n=383)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน			ภาพรวม
	การปฏิบัติหน้าที่ครู	การจัดการเรียนรู้	ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	
การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย	0.54**	0.54**	0.59**	0.39**
การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	0.69**	0.68**	0.67**	0.78**
การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู	0.79**	0.55**	0.42**	0.67**
การส่งเสริมพัฒนานักเรียน	0.28**	0.75**	0.81**	0.72**
การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล	0.78**	0.77**	0.67**	0.86**
การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	0.62**	0.63**	0.68**	0.72**
ภาพรวม	0.73**	0.81**	0.78**	0.89**

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกในระดับสูง ($r=0.89$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนด

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในระดับสูงทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์ ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($r=0.81$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($r=0.78$) และด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($r=0.73$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามมาตรฐานปฏิบัติงานของครูผู้สอนในภาพรวม กับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง (0.39 - 0.86) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์ ดังนี้ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ($r=0.86$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($r=0.78$) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ($r=0.72$) ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ($r=0.72$) ด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู ($r=0.67$) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ($r=0.39$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

1.1.2 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

1.2 สมมติฐานในการศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,867 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 383 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ มีอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิ และทำการสุ่มอย่างง่าย

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ ใช้สอบถามครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยมีค่าความเที่ยง .97 และ .96 ตามลำดับ

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนจำนวน 383 ฉบับ ใน 3 รูปแบบ คือ ส่งด้วยตนเอง ส่งผ่านไปรษณีย์ และส่งลิงค์แบบถาม Google Forms ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงหาความถี่และหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.4 สรุปผลการศึกษา

1.4.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยแต่ละด้านสรุปพอสังเขปได้ ดังนี้

1) **ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับกรอบขอบเขตงานวิชาการของโรงเรียน การวิเคราะห์สภาพงานวิชาการของโรงเรียนก่อนมีการวางแผน และการกำหนดดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน

2) **ด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3 ลำดับแรก ได้แก่ การกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ในห้องเรียนเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร การร่วมพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นและของผู้เรียน และการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง

3) *ด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ภาวะผู้นำด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกันแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) รองลงมา คือ การสนับสนุน และกระตุ้นให้ครูผู้สอนบูรณาการทักษะต่างๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูแสวงหา และใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเสริมสร้างเครือข่ายทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน

4) *ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ภาวะผู้นำด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่เรียนดี เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่นๆ รองลงมา คือ การจัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียน และการส่งเสริมให้ครูได้มีภาวะวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างมากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินมาเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล

5) *ด้านกาณ์เทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน รองลงมา คือ การมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอนของครูทุกคน และการกำกับ ติดตาม และสะท้อนผลในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดเป้าหมายสู่การปฏิบัติในห้องเรียน และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผน ประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ และการจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูเยี่ยมเยียนชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เปิดโอกาสให้ครูสะท้อนปัญหาการจัดการเรียนการสอน และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

6) *ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่สะอาด เป็นระเบียบปลอดภัยและเอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน รองลงมา คือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงแหล่งทรัพยากรภายนอกและระหว่างบ้านกับโรงเรียน และการสร้างแรงจูงใจให้กับครูนักเรียน และผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำกับ ติดตาม และประเมินบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเป็นประจำ โดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุง

1.4.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู รองลงมา ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

1) *การปฏิบัติหน้าที่ครู* โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้เอาใจใส่และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล การมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู และการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และสร้างนวัตกรรม

2) *ด้านการจัดการเรียนรู้* โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ รองลงมา คือ การดูแลช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ และการจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวิจัยสร้างนวัตกรรมและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) *ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน* โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การศึกษาเข้าใจบริบทของชุมชนและสามารถอยู่ร่วมกัน บนพื้นฐานของความแตกต่างทางวัฒนธรรม รองลงมา คือ การร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการร่วมส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

1.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกในระดับสูง ($r=0.89$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนด

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ในระดับสูงทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์ ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($r=0.81$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($r=0.78$) และด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($r=0.73$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในภาพรวม กับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง (0.39 - 0.86) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์ ดังนี้ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ($r=0.86$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($r=0.78$) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ($r=0.72$) ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ($r=0.72$) ด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู ($r=0.67$) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ($r=0.39$) ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับ การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้กำหนดเป้าประสงค์ในการบริหารจัดการให้สถานศึกษาในสังกัด มีระบบการบริหารจัดการที่ดีให้ได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพเหมาะสม

กับบริบท และสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ว่า ให้สถานศึกษายกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1, 2566) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล โดยมุ่งหวังเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษา และประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี 2562 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 ว่าด้วยการบริหารและจัดการศึกษาของรัฐ มุ่งเน้นให้มีการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และหมวด 6 ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษา และสถานศึกษาต้องได้รับการประเมินภายนอกทุก 5 ปี และต้องผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ มีความรู้ ความสามารถ ดังที่ Chell (2001) และ Hallinger (2009) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างมากในการใช้กลยุทธ์ของการประสานงานและควบคุมที่จะปรับพันธกิจด้านวิชาการของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเชี่ยวชาญและความสามารถพิเศษ เป็นการนำในการทำงานอย่างเจาะลึก และเป็นการทำงานโดยตรงกับครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับ สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ว่าเป็นการสร้างความตระหนักให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจ และประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการ และวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนากการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมาย ด้วยเหตุการบริหารงานวิชาชีพเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา จึงทำให้ผลการวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนสูงกว่าด้านอื่น โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่ดี เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่นๆ การจัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา หรืออุปสรรคต่อการเรียน การส่งเสริมให้ครูได้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างมากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล อาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับจุดเน้นและพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัด ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียน ให้มีสมรรถนะตามศักยภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1, 2566) และสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาที่ได้ชี้ว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ กรรณิกา นาคคำ (2557), ไกศษย์

เปลรินทร์ (2552), อีร์ธนพัชร ร้อยดาพันธ์ (2565), อัศนีย์ สุกิจใจ (2560) และ Cunningham and Cordeiro (2009) นอกจากนี้ Krug (1992) ยังได้กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียนโดยการประเมินผล ผู้เรียนจะต้องมีการดำเนินการอย่างหลากหลายวิธี และทำอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการทบทวนผล และใช้ผลในการช่วยเหลือครู นักเรียน และผู้ปกครองเพื่อ ปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ พัทธราภรณ์ จันทพล (2559) ที่กล่าวเสริมว่า การส่งเสริมพัฒนานักเรียนควรดำเนินการทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อนำผลตรวจสอบมาแก้ไขปัญหา นักเรียนเรียนอ่อน และส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนเรียนดี โดยใช้เวลาส่วนใหญ่ช่วยเหลือนักเรียนตลอด ปีการศึกษา ดังนั้น การส่งเสริมพัฒนานักเรียนจึงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา

นอกจากนี้ยังพบว่า ในด้านการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษามีการ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน แบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มีการกระตุ้นให้ครูผู้สอนบูรณาการทักษะต่างๆ เพื่อจัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการสนับสนุน กระตุ้นให้ครูแสวงหา และให้ ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน อยู่ในลำดับรองลงมาแต่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะส่งผลต่อการเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนของครู นำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและคุณภาพของสถานศึกษา ดังที่ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้สรุปว่า การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามี ความสำคัญและจำเป็น เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษา จึงได้จัดทำโครงการ กิจกรรมเพื่อพัฒนาด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายให้ครูและบุคลากร ทางการศึกษามีศักยภาพในการขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ แนวคิดของ Hallinger and Murphy (1985) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร สถานศึกษา ควรให้โอกาสแก่ครูในการพัฒนาวิชาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมขณะประจำการ รวมทั้ง ช่วยเหลือครูให้เรียนรู้กับการผสมผสานทักษะต่างๆ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยที่กล่าวถึงองค์ประกอบ ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ Ubben and Hughes (1987) กรณีกา นาคคำ (2557) ไกศิษฐ์ เปลรินทร์ (2552) ชัมชียะห์ เมาลิติน (2564) อีร์ธนพัชร ร้อยดาพันธ์ (2565) สรายุทธ สิมมาจันทร์ (2563) และ อัศนีย์ สุกิจใจ (2560)

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย แม้ว่าจะอยู่ในระดับมากแต่อยู่ในลำดับที่น้อยกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งควรพัฒนาให้มากขึ้น เพราะ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังที่ สำนัก

ทดสอบทางการศึกษา (2563) กล่าวถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐาน กระบวนการดำเนินงาน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายได้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา นอกจากนี้ Murphy (1990) และ Krug (1992) ยังให้แนวคิดเสริมเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายว่า ควรมีการวิเคราะห์สภาพงานวิชาการของโรงเรียน (SWOT analysis) สร้างพันธกิจและเป้าหมาย เป็นการสร้างความรู้สึกว่ามีจุดประสงค์ร่วม และเชื่อมโยงการทำงานต่างๆ ภายในโรงเรียน มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกคน มีการสื่อสารกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องบ่อยๆ ให้เป็นที่เข้าใจ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และครู

2.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีเป้าประสงค์และจุดเน้นในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู โดยมีแนวทางการพัฒนาครูอย่างหลากหลาย และประกอบกับเป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษา ครูเป็นหัวใจสำคัญทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ให้เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง และนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจะต้องผ่านการประเมิน เพื่อเป็นการรับรองคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ครูผู้สอนตระหนักในบทบาท หน้าที่ ทั้งการปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งเป็นข้อกำหนดสำคัญในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภา มาตรฐานวิชาชีพ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้ครูต้องปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ พอที่จะดำรงสถานภาพของการประกอบอาชีพต่อไปได้ด้วยเหตุนี้ ครูผู้สอนจึงต้องพัฒนาวิชาชีพ ทั้ง 3 ด้าน ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

จากผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในลำดับสูงสุด มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ การปฏิบัติหน้าที่ครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่ของครูทุกคน เป็นสิ่งสำคัญของการทำงานในหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะครูผู้สอนมีการส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล มีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยการจิตวิญญาณความเป็นครู และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ซึ่งบทบาทหน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ครูตามมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งครูทุกคนต้องได้รับการประเมินตนเองเป็นประจำ

ทุกภาคเรียน นอกจากนี้ จักรพรรดิ วัฒนา (2020) ยังได้กล่าวว่า การปฏิบัติหน้าที่ครูตามเกณฑ์การปฏิบัติงานและมาตรฐานการวิชาชีพครู มีลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอน และมีความแตกต่างจากลักษณะของการประกอบอาชีพอื่น เป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของครูในหน้าที่ พัฒนาการสอน พัฒนาเด็ก พัฒนาสังคม และประเทศชาติ ให้มีความเจริญก้าวหน้า จึงทำให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคม มีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูว่า ผู้เรียนจะได้รับการบริการ การจัดการเรียนการสอนอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพ

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับรองลงมา และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับบ่อยครั้ง คือ การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งนับว่ามีความสำคัญสำหรับครูผู้สอน โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งชัยญานุช คงเมือง (2562) การร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และการร่วมส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นแนวทางที่เหมาะสมได้รวดเร็ว ทั้งนี้ครูอาจเห็นว่าผู้ปกครองและชุมชน เป็นกำลังหลักที่สำคัญในการช่วยสอดส่องดูแลบุตรหลานของตนเอง นอกจากนี้ ไชยา ภาวะบุตร (2560) ยังได้กล่าวเสริมว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จะเป็นส่วนช่วยทำให้ครูปฏิบัติการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนด นั่นแสดงว่าหากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงขึ้น การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้อ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ก็จะสูงขึ้นเช่นกัน และถ้าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาลดลง การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านก็จะลดลงเช่นกัน โดยเป็นความสัมพันธ์ที่คล้ายตามกันเป็นเส้นตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวก (จันทิมา เมยประโคน, 2562) (ชัยญานุช คงเมือง, 2562) (ฐิตาพร ต้นเจริญรัตน์, 2563) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ เพราะงานวิชาการเป็นงานหลัก และเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถในการบริหารสถานศึกษา และ Chell (2001) ยังได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ทำหน้าที่บริหารงานจัดการภายในสถานศึกษา และเป็นผู้มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู ตลอดจนมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา

การศึกษาถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นหนทางหนึ่งอันจะนำไปสู่การสร้างควมมีประสิทธิภาพและความเป็นเลิศของสถานศึกษา นอกจากนี้ จันทิตา เมยประโคน (2562) ได้ให้แนวคิดว่าการบริหารงานวิชาการที่ประสบความสำเร็จนั้น อาจเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถโน้มน้าวให้ครูผู้สอนทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือช่วยกันแก้ปัญหาการเรียนรู้อของผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ดังที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มุ่งเน้นให้ครูผู้สอนพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันด้วยแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย แม้ว่าจะอยู่ในระดับมากแต่อยู่ในลำดับที่น้อยกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมองว่าการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย เป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบกับนโยบายทางการศึกษาจากต้นสังกัด เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่งผลให้ครูซึ่งมีหน้าที่ในการปฏิบัติการสอน ต้องมีการปรับการเรียน เปลี่ยนการสอนตลอดเวลาเช่นกัน และยังมีภาระหน้าที่อื่นที่ต้องรับผิดชอบ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูผู้สอน เพราะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังที่ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563) กล่าวถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงาน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายได้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา นอกจากนี้ Murphy (1990) และ Krug (1992) ยังให้แนวคิดเสริมเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายว่า ควรมีการวิเคราะห์สภาพงานวิชาการของโรงเรียน (SWOT Analysis) สร้างพันธกิจและเป้าหมาย เป็นการสร้างความรู้สึกว่ามีจุดประสงค์ร่วมและเชื่อมโยงการทำงานต่างๆ ภายในโรงเรียน มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกคน มีการสื่อสารกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องบ่อยๆ ให้เป็นที่เข้าใจ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และครู

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ในด้านการวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน และด้านการสร้างความเข้าใจตามบทบาทหน้าที่และตามวิสัยทัศน์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

3.1.2 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนจัดการเรียนรู้ จัดทำสื่อ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย สร้างนวัตกรรมและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนต่อไปได้

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

3.2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา ให้ครอบคลุมสถานศึกษาในต่างสังกัดและเขตอื่นๆ เพื่อยืนยันผลการวิจัย

3.2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับตัวแปรอื่น เช่น ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ความผูกพันต่อวิชาชีพของครู ความร่วมมือและการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น

3.2.4 ควรศึกษาว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพมีปัจจัยใดบ้าง

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

สุโขทัยวิทยาเขตราชภัฏวชิรเวศน์

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ บุญโพธิ์. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏ-ชัยภูมิ.
- กรรณิกา นาคคำ. (2557). *การพัฒนาารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. (2566). *รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2565*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.
- _____. (2566). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.
- _____. (2567). *รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมิน ตนเองของสถานศึกษา (SAR) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2566*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.
- เกตุสุดา กิ่งการจร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- โกศิษฐ์ เปลรินทร์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562. (2562, 20 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 68 ง. หน้า 18-20.
- จักรพรรดิ วัฒนา. (2020). *ปฏิรูปการศึกษาเกี่ยวกับคุรุสภา*. <http://www.go.th/webkuru/html>

- จันทิมา เมยประโคน. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา-มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชญัญญาช คงเมือง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยมงคล บุญชัย. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. *รัชต์ภาคย์*, 15(38), 208-223.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2555). *หลักทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- _____. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560*. มหาวิทยาลัยราชภัฏ-สกลนคร.
- ชมชียะห์ เมลิติน. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 [สารนิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ฐิตาพร ต้นเจริญรัตน์. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 [วิทยานิพนธ์-ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐพล พันธ์. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 [งานนิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดุจฤทัย โพนนอก. (2559). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของครูกลุ่มโรงเรียนปอทอง 3* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต [งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัศนาวรรณประภา. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ([งานนิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ธีรธนพัชร ร้อยดาพันธ์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นรชัย ภักดีศุภผล. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บาลกีส กษา (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 [รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่) (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- พัชราภรณ์ จันทพล. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก [งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งฤดี อุทุม. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศิริมา พันสอาด. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ใหม่. เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์.

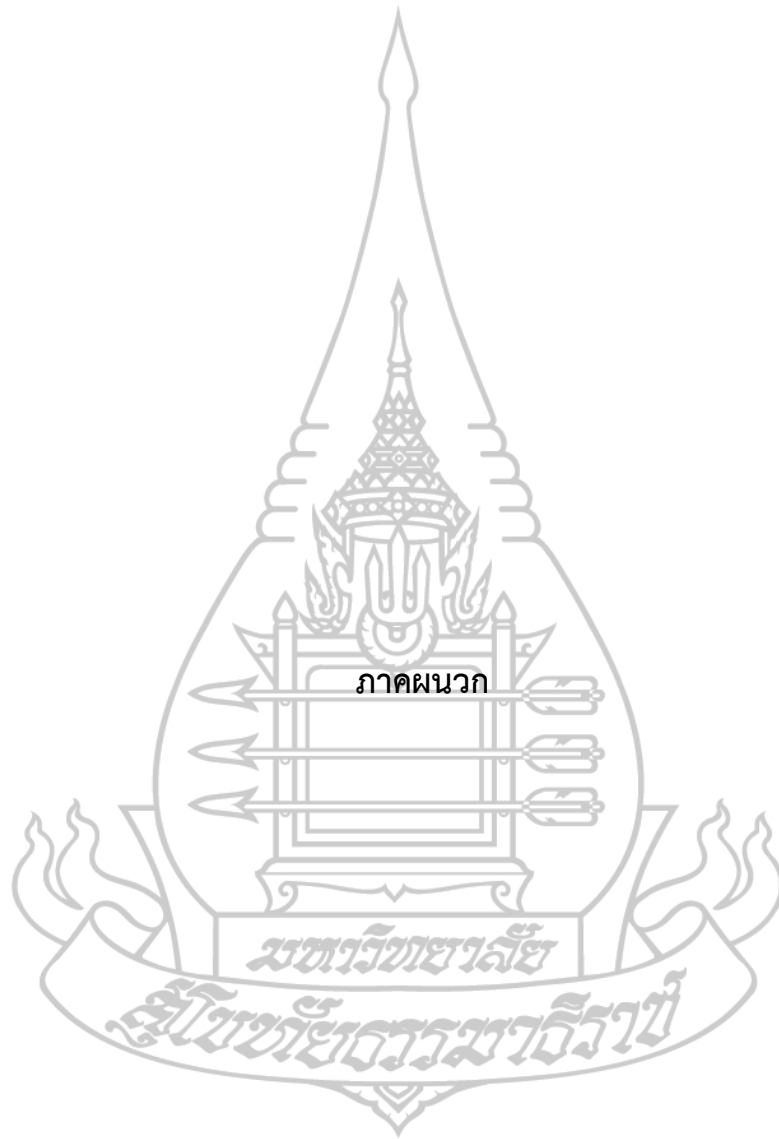
- สมศักดิ์ โภคาชัยวัฒน์. (2560). การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 [การศึกษาค้นคว้าอิสระ-ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สรายุทธ สิมมาจันทร์. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏ-สกลนคร.
- สายฝน ชำนาญเรือน. (2560). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 [งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. <http://samutprakan1.go.th/>
- _____. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2565, น. 1-11. <http://samutprakan1.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). นโยบายคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน งบประมาณ พ.ศ. 2563. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2529). การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากร มนุษย์. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2560). แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่: เอกสารประกอบการประชุมเรื่องประชาพิจารณ์และรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) กรอบมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก. ม.ป.ท.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2550). มาตรฐานวิชาชีพ. https://elibrary.ksp.or.th/index.php?lvl=cmspage&pageid=4&id_article=227
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). การวิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุกฤทัย จันทร์ทรงกรด. (2558). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภมาส อังศุโชติ และชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2557). การวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลเชิงปริมาณ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา*. หน่วยที่ 11-15 (พิมพ์ครั้งที่ 3, น. 1-95). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนนา ศรีกงพาน. (2560). *การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อลงกรณ์ มีสุทธา และ สมิต สัจฉกร. (2546). *การประเมินผลการปฏิบัติงาน (ฉบับปรับปรุง)*. สำนักพิมพ์สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- อัศนีย์ สุกิจใจ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา*. *วารสารวิจัยพุทธศาสตร์*, 3(1), 23-37.
- อุษา พรหมรินทร์. (2561). *การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Blase, J., & Blase, J. (2001). *Empowering teachers: What successful principals do* (2nd ed). Corwin press.
- Bossert, A. (1988). *Leadership in organization*. Prentice Hall.
- Chell, W.X. (2001). *New patterns of management*. McGraw-Hill.
- Cunningham & Cordeiro, Paula A. (2009). *Educational Leadership: A Problem-Based Approach* (2nd ed). Pearson Education.
- Davis, K. L, & Thomas, P. L. (1989). *Human characteristic and school learning*. McGraw-Hill.
- Griffiths, Daniel E. (1956). *Human Relationship in School Administrators*. Appleton Century - Crofts.

- Hallinger, P. & Heck, R. (1996). Reassessing the principal's role in school effectiveness: A review of empirical research, 1980-1995. *Educational Administration Quarterly*, 32(1), 5-44.
- Hallinger, P. (2009). The evolving role of American principal from managerial to instructional to transformational leader. *Journal of Educational Administration*, 30(3), 35-48.
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). *Assessing the instructional management behavior of principal*. *The Elementary School Journal*, 86(2), 221-224.
- Helena Mazi Golob. (2012). The Impact of Teachers' Professional Development on The Results of Pupils at National Assessment of Knowledge. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 47, 1648-1654.
- Hopkins, W.G. (2008). Research Designs: Choosing and Fine-tuning a Design for Your Study. *Sport science*, 12, 12-21.
- Hoy, A., and W. K. Hoy. (2006). *Instructional Leadership: A Learning-Centered Guide* (2nd ed). Allyn & Bacon.
- Johnny Roberto et al. (2018). Teacher Quality in the Light of the Philippine Professional Standards for Teachers on Student Learning Outcome. *Philippine Social Science Journal*, 1(1).
- Krug, R.E. (1992). *Leadership and performance beyond expectations*. Free Press.
- Leithwood, K. (1994). Leadership for school restructuring. *Educational Administration Quarterly*, 37(1), 5-26.
- MacNeil, N. and Others. (2003). *Beyond instructional leadership: Towards pedagogic leadership*. Paper submitted for presentation at the 2003 annual conference for the Australian Association for Research in Education: Auckland.
- Murphy, K. J. and Kevin, O. (1999). *Leadership and performance expectations*. Free Press.
- Murphy, J. (1990). *Principal instructional leadership*. *Advances in Educational Administration*, 1 (B: Changing perspectives on the school), 163-200.

- Pantelides, Judy R. (1991). An Exploration of the Relationship between Specific Instructional Leadership Behaviors of Elementary Principals and Student Achievement (Doctoral dissertation). Virginia Polytechnic Institute and State University, Blacksburg.
- Ubben, G. C. & Hughes, L. W. (1987). *The principal: Creative Leadership for Effective Schools*. Allyn and Bacon.
- Van Deventer, I., & Kruger, A. G. (2016). *An educator's guide to school management skills* (2nd ed). Van Schaik.
- Warner, Jayce R., et al. (2019). *The Impact of Teachers' Professional Development on Students Achievement in Math and Science*. UT Austin.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมราชา

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
และหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๕๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๙ กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ปิยสิทธิ์ เชื้อทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวอศปภา สุขอจะสกุล นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารสถานศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 092-529-6045

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๕1๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมการิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๘ กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางชมาพร คงมัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวอศปภา สุขอึ้งจะสกุล นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมการิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย วัตถุประสงค์การศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิวิธน์ วิฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 092-529-6045

ที่ อว.0602.16 (บ) / 519

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

8 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายมนตรีวัฒน์ ชัยประเสริฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวอศปภา สุขอัยจะสกุล นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน การวัดและประเมินผล ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเขียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

เบอร์โทรที่พท์นักศึกษา 092-529-6045

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

ที่ อว.0602.16 (บ) / 638

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๗ สิงหาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคลองสวน(พรหมอุทิศวิทยาการ)

ด้วยนางสาวอศปภา สุขอัจจะสกุล นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์ กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของ
ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยกลุ่มตัวอย่างใน
การทดลองใช้เครื่องมือ คือ ครูผู้สอน จำนวน 30 คน ทั้งนี้ จะมิให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนคาบปกติของนักเรียน
และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา
และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิชิตน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ

ตารางแสดงผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน
ที่มีต่อแบบสอบถามเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1”

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
1.	การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย					
1.1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ ที่สอดคล้องกับกรอบขอบเขตงานวิชาการ ของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนกำหนด ยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการ ของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจ ตามบทบาทหน้าที่และตามวิสัยทัศน์ ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.4	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการวิเคราะห์ สภาพงานวิชาการของโรงเรียน ก่อนมีการ วางแผน	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
1.5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดดัชนีชี้วัด คุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่ม สาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษา กำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.	การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน					
2.1	ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความ ต้องการของท้องถิ่นและของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
2.2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผน การจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรม ได้จริง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับติดตาม การนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ ในห้องเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน การเรียนรู้ของหลักสูตร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.5	ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดแนวทางการ วัดผลการเรียนการสอนได้ถูกต้อง สอดคล้อง กับระเบียบและหลักการวัดผลการศึกษา และ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.6	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากร และสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.	การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู					
3.1	ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างการเรียนรู้ของ ครูทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ และความ เชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม การเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและกระตุ้นให้ครู แสวงหา และใช้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อพัฒนา การเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
3.4	ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างเครือข่ายทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน แบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.6	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุน และกระตุ้น ให้ครูผู้สอนบูรณาการทักษะต่างๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
4.	การส่งเสริมพัฒนานักเรียน					
4.1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล อย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่เรียนดี เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่น ๆ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาตามความถนัด และความสนใจของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้ปกครอง และมีการรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
4.6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู นำผลการ ประเมินมาเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพ ผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.	การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล					
5.1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ กระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การเรียนการสอนของครูทุกคน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม และ สะท้อนผลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายสู่การปฏิบัติในห้องเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.3	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คณะครูมีส่วนร่วมใน การวางแผน ประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อ สนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตาม จุดประสงค์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.4	ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนผลกระบวนการ การเรียนการสอนโดยให้ครูใช้แนวความคิด ใหม่ๆ โดยการใช้กลยุทธ์การสอนตอบสนองต่อ ความหลากหลายของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.5	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของครู เยี่ยมเยียนชั้นเรียนอย่างไม่ เป็นทางการ เปิดโอกาสให้ครูสะท้อนปัญหา การจัดการเรียนการสอน และนำผลการ ประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
5.6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำ ข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการ เรียนการสอนร่วมกัน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.	การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้					
6.1	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสิ่งแวดล้อม ให้น่าอยู่สะอาด เป็นระเบียบปลอดภัยและ เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
6.2	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม และ ประเมินบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน เป็นประจำ โดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3	ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.4	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงแหล่งทรัพยากรภายนอกและ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.5	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
6.6	ผู้บริหารสถานศึกษามีเครือข่ายผู้ปกครองและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมสนับสนุนสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา

ข้อ	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ครูผู้สอนในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
1.	การปฏิบัติหน้าที่ครู					
1.1	ท่านมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณ ความเป็นครู	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2	ท่านประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3	ท่านส่งเสริมการเรียนรู้เอาใจใส่และยอมรับ ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.4	ท่านสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และสร้างนวัตกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.5	ท่านพัฒนานตนเองให้มีความรอบรู้ทันสมัยและ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ครูผู้สอนในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
2.	การจัดการเรียนรู้					
2.1	ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน จัดการเรียนรู้จัดทำสื่อ มีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2	ท่านบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนใน การวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิดและมีความเป็นนวัตกร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3	ท่านดูแลช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนเป็น รายบุคคล สามารถรายงานผลการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.4	ท่านจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนโดยตระหนัก ถึงสภาวะของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.5	ท่านทำการวิจัยสร้างนวัตกรรมและประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.6	ท่านปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.	ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน					
3.1	ท่านร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและ แก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2	ท่านสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3	ท่านศึกษาเข้าใจบริบทของชุมชนและสามารถ อยู่ร่วมกัน บนพื้นฐานของความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.4	ท่านร่วมส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค

ค่าความเที่ยงของการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

การหาค่าความเที่ยง (Reliability)

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติ
ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ชื่อผู้วิจัย นางสาวอศภา สุขอัจจะสกุล รหัสนักศึกษา 2632301186

หลักสูตร ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.อรรรณพ จินะวัฒน์

1. การหาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.982	49

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย				
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับกรอบขอบเขตงานวิชาการของโรงเรียน	212.27	485.857	.651	.982
1.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน	212.13	488.189	.599	.982
1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจตามบทบาทหน้าที่และตามวิสัยทัศน์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	212.37	489.620	.617	.982
1.4 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการวิเคราะห์สภาพงานวิชาการของโรงเรียนก่อนมีการวางแผน	212.33	485.954	.674	.982
1.5 ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระวิชาต่างๆตามหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนด	212.33	486.782	.641	.982
2. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน				
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน	212.20	481.062	.747	.981
2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง	212.17	478.557	.771	.981
2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	212.30	486.424	.641	.982

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
2.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ในห้องเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร	212.30	485.528	.676	.982
2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดแนวทางการวัดผลการเรียนการสอนได้ถูกต้องสอดคล้องกับระเบียบและหลักการวัดผลการศึกษา และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา	212.13	478.326	.833	.981
2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอน	212.40	479.766	.746	.981
3. การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู				
3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างการเรียนรู้ของครูทั้งในเรื่องความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน	212.37	486.792	.658	.982
3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสมรรถนะของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	212.40	483.145	.686	.982
3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	212.37	481.689	.784	.981
3.4 ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมสร้างเครือข่ายทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน	212.33	483.333	.652	.982

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
3.5 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสดพบปะ แลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกันแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	212.17	488.489	.533	.982
3.6 ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุน และกระตุ้นให้ครูผู้สอนบูรณาการทักษะต่างๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	212.30	484.976	.635	.982
4. การส่งเสริมพัฒนานักเรียน				
4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครู ได้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล อย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนเป็น รายบุคคล	212.00	481.379	.802	.981
4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จัดกิจกรรม ยกย่องชมเชยนักเรียนที่เรียนดีเพื่อเป็น แบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่นๆ	212.20	477.683	.864	.981
4.3 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการ ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรืออุปสรรค ต่อการเรียน	212.07	480.754	.750	.981
4.4 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาตามความ ถนัด และความสนใจของตนเอง	212.27	477.030	.786	.981
4.5 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู มีการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย โดยการมีส่วนร่วมของ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และมีการรายงานผล การเรียนรู้ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	212.17	482.971	.677	.982

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
4.6 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู นำผลการประเมินมาเป็นแนวทางการ พัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็น รายบุคคล	212.27	478.271	.862	.981
5. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล				
5.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความ เข้าใจกระบวนการนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการเรียนการสอนของครูทุกคน	212.10	481.817	.775	.981
5.2 ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตาม และสะท้อนผลในการจัดกระบวนการเรียน การสอนเพื่อถ่ายทอดเป้าหมายสู่การ ปฏิบัติในห้องเรียน	212.37	481.826	.666	.982
5.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คณะครูมี ส่วนร่วมในการวางแผน ประเมินผลการ เรียนการสอนเพื่อสนับสนุนครูด้านการ สอนให้ตรงตามจุดประสงค์	212.20	482.097	.775	.981
5.4 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของครู เยี่ยม เยียนชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เปิด โอกาสให้ครูสะท้อนปัญหาการจัดการเรียน การสอน และนำผลการประเมินไปใช้ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	212.20	478.510	.836	.981
5.5 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมและ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ครู นำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการ จัดการเรียนการสอนร่วมกัน	212.17	480.213	.771	.981
6. การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้				
6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนา สิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่สะอาด เป็นระเบียบ	212.20	486.028	.628	.982

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
ปลอดภัยและเอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน				
6.2 ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม และประเมินบรรยากาศการจัดการเรียน การสอนเป็นประจำ โดยมีเป้าหมายเพื่อ การปรับปรุง	212.30	481.459	.761	.981
6.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูสร้างบรรยากาศการ เรียนรู้ในสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	212.17	480.695	.755	.981
6.4 ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาแหล่ง เรียนรู้สามารถเชื่อมโยงแหล่งทรัพยากร ภายนอกและระหว่างบ้านกับโรงเรียน	212.33	477.540	.790	.981
6.5 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจ ให้กับครูนักเรียนและผู้ปกครองในการ พัฒนาผู้เรียน	212.30	478.838	.738	.981
6.6 ผู้บริหารสถานศึกษามีเครือข่าย ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วม สนับสนุนสถานศึกษา	212.27	478.547	.790	.981
1. การปฏิบัติหน้าที่ครู				
1.1 ท่านมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู	211.83	488.971	.761	.982
1.2 ท่านประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความเป็น พลเมืองที่เข้มแข็ง	211.97	486.861	.764	.981
1.3 ท่านส่งเสริมการเรียนรู้เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละ บุคคล	211.87	488.464	.753	.982
1.4 ท่านสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้ เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และสร้างนวัตกรรม	212.00	488.621	.670	.982

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
1.5 ท่านพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ทันสมัยและทันต่อ การเปลี่ยนแปลง	212.00	485.310	.725	.982
2. การจัดการเรียนรู้				
2.1 ท่านร่วมพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนจัดการเรียนรู้จัดทำสื่อ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	212.30	488.286	.569	.982
2.2 ท่านบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกร	212.03	482.585	.751	.981
2.3 ท่านดูแลช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	212.00	489.793	.616	.982
2.4 ท่านจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน	211.97	487.413	.648	.982
2.5 ท่านทำการวิจัยสร้างนวัตกรรมและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	212.17	490.351	.583	.982
2.6 ท่านปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ	212.00	483.586	.796	.981
3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน				
3.1 ท่านร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	212.03	481.344	.797	.981

	Item-Total Statistics			
	Scale	Scale	Corrected	Cronbach's
	Mean if	Variance	Item-Total	Alpha if
	Item	if Item	Correlation	Item
Deleted	Deleted		Deleted	
3.2 ท่านสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน	212.13	482.257	.759	.981
3.3 ท่านศึกษาเข้าใจบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกัน บนพื้นฐานของความแตกต่างทางวัฒนธรรม	212.03	479.895	.851	.981
3.4 ท่านร่วมส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	212.03	485.826	.698	.982

2. การหาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.976	34

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย				
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับกรอบขอบเขตงานวิชาการของโรงเรียน	143.63	265.964	.637	.976
1.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน	143.50	267.638	.587	.976
1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจตามบทบาทหน้าที่และตามวิสัยทัศน์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	143.73	268.202	.634	.976
1.4 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการวิเคราะห์สภาพงานวิชาการของโรงเรียนก่อนมีการวางแผน	143.70	265.528	.687	.976
1.5 ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระวิชาต่างๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด	143.70	266.631	.628	.976
2. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน				
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นและของผู้เรียน	143.53	260.740	.751	.975
2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง	143.67	266.437	.624	.976
2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	143.67	265.954	.649	.976

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
2.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ในห้องเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร	143.50	260.672	.809	.975
2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดแนวทางการวัดผลการเรียนการสอนได้ถูกต้องสอดคล้องกับระเบียบและหลักการวัดผลการศึกษา และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา	143.77	260.875	.760	.975
2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอน	143.73	265.720	.696	.976
3. การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู				
3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างการเรียนรู้ของครูทั้งในเรื่องความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน	143.73	261.720	.830	.975
3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	143.70	262.700	.703	.976
3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	143.53	266.671	.580	.976
3.4 ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมสร้างเครือข่ายทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อ	143.67	264.506	.661	.976

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
ส่งเสริมสนับสนุนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน				
3.5 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกันแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	143.37	262.447	.799	.975
3.6 ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนและกระตุ้นให้ครูผู้สอนบูรณาการทักษะต่างๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	143.57	260.116	.844	.975
4. การส่งเสริมพัฒนานักเรียน				
4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูได้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล	143.63	258.792	.802	.975
4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่เรียนดีเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่นๆ	143.53	263.430	.682	.976
4.3 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียน	143.63	260.033	.866	.975
4.4 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาตามความถนัด และความสนใจของตนเอง	143.47	262.878	.767	.975
4.5 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยการมีส่วนร่วม	143.73	262.271	.684	.976

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
ของผู้เรียน ผู้ปกครอง และมีการรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ				
4.6 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู นำผลการประเมินมาเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างเหมาะสม เป็นรายบุคคล	143.57	263.220	.760	.975
5. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล				
5.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอนของครูทุกคน	143.53	260.878	.802	.975
5.2 ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามและสะท้อนผลในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดเป้าหมายสู่การปฏิบัติในห้องเรียน	143.57	265.702	.634	.976
5.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผน ประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์	143.67	262.437	.762	.975
5.4 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู เข้มข้น เยี่ยมชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เปิดโอกาสให้ครูสะท้อนปัญหาการจัดการเรียนการสอน และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	143.53	261.913	.753	.975
5.5 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน	143.70	259.183	.806	.975

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
6. การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้				
6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่สะอาด เป็นระเบียบปลอดภัยและเอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน	143.63	259.895	.808	.975
6.2 ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตาม และประเมินบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเป็นประจำ โดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุง	143.63	265.964	.637	.976
6.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	143.50	267.638	.587	.976
6.4 ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาแหล่งเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงแหล่งทรัพยากรภายนอกและระหว่างบ้านกับโรงเรียน	143.73	268.202	.634	.976
6.5 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจให้กับครูนักเรียนและผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน	143.70	265.528	.687	.976
6.6 ผู้บริหารสถานศึกษามีเครือข่ายผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมสนับสนุนสถานศึกษา	143.70	266.631	.628	.976

3. การหาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.962	15

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
1. การปฏิบัติหน้าที่ครู				
1.1 ท่านมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู	63.87	39.775	.878	.958
1.2 ท่านประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรมและมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	64.00	39.448	.818	.959

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
1.3 ท่านส่งเสริมการเรียนรู้เอาใจใส่และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล	63.90	39.817	.829	.959
1.4 ท่านสร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และสร้างนวัตกรรม	64.03	40.171	.681	.961
1.5 ท่านพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ทันสมัยและทันต่อ การเปลี่ยนแปลง	64.03	38.654	.821	.958
2. การจัดการเรียนรู้				
2.1 ท่านร่วมพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนจัดการเรียนรู้จัดทำสื่อ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	64.07	37.995	.821	.958
2.2 ท่านบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญาผู้คิดและมีความเป็นนวัตกร	64.03	39.964	.716	.960
2.3 ท่านดูแลช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	64.00	39.103	.764	.960
2.4 ท่านจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน	64.20	40.579	.606	.962
2.5 ท่านทำการวิจัยสร้างนวัตกรรมและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	64.03	38.447	.853	.958
2.6 ท่านปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ	64.07	37.582	.879	.957

	Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน				
3.1 ท่านร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	64.07	37.789	.850	.958
3.2 ท่านสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน	64.07	39.099	.746	.960
3.3 ท่านศึกษาเข้าใจบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกัน บนพื้นฐานของความแตกต่างทางวัฒนธรรม	63.87	39.775	.878	.958
3.4 ท่านร่วมส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	64.00	39.448	.818	.959

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทราการ เขต 1” ซึ่งข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรและคุณภาพการศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทราการ เขต 1 ข้อความที่ท่านระบุไว้ในแบบสอบถามนี้จะเป็นความลับ และขอรับรองว่าไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในโรงเรียนของท่านแต่อย่างใด จึงใคร่ขอความกรุณาได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทราการ เขต 1

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 5) การนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผล และ 6) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ได้แก่ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองและชุมชน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอศปภา สุขอัจจะสกุล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี

31 – 40 ปี

41 – 50 ปี

51 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการสอน

น้อยกว่า 5 ปี

5 – 10 ปี

11 – 15 ปี

มากกว่า 15 ปี

5. สถานที่ตั้งของโรงเรียน

อำเภอเมืองสมุทรปราการ

อำเภอพระประแดง

อำเภอพระสมุทรเจดีย์

6. ขนาดของโรงเรียน

ขนาดเล็ก (120 คน ลงมา)

ขนาดกลาง (120-599 คน)

ขนาดใหญ่ (600-1,499 คน)

ขนาดใหญ่พิเศษ (1,500 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามต่อไปนี้และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของท่าน ตามสภาพความเป็นจริงเพียงข้อเดียว โดยพิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย						
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับกรอบขอบเขตงานวิชาการของโรงเรียน					
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน					
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจตามบทบาทหน้าที่และตามวิสัยทัศน์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ					
4.	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการวิเคราะห์สภาพงานวิชาการของโรงเรียน ก่อนมีการวางแผน					
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด					
การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน						
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน					
7.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง					

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8.	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
9.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ในห้องเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร					
10.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดแนวทางการวัดผลการเรียนการสอนได้ถูกต้อง สอดคล้องกับระเบียบและหลักการวัดผลการศึกษา และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา					
11.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทรัพยากร และสื่อการเรียนการสอน					
การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู						
12.	ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างการเรียนรู้ของครูทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน					
13.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
14.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					
15.	ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างเครือข่ายทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน					
16.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งกันและกันแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)					

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
17.	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุน และกระตุ้นให้ครูผู้สอน บูรณาการทักษะต่างๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ					
การส่งเสริมพัฒนานักเรียน						
18.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้มีการวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
19.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่ เรียนดี เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่นๆ					
20.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา หรืออุปสรรคต่อการเรียน					
21.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการ พัฒนาตามความถนัด และความสนใจของตนเอง					
22.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผล ผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยการมีส่วนร่วมของ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และมีการรายงานผลการเรียนรู้ให้ ผู้เกี่ยวข้องทราบ					
23.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู นำผลการประเมินมาเป็น แนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็น รายบุคคล					
การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล						
24.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอนของครูทุกคน					
25.	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม และสะท้อนผลในการ จัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดเป้าหมายสู่การ ปฏิบัติในห้องเรียน					

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
26.	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผน ประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนครูด้านการสอน ให้ตรงตามจุดประสงค์					
27.	ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนผลกระบวนการเรียน การสอนโดยให้ครูใช้แนวความคิดใหม่ๆ โดยการใช้กลยุทธ์ การสอนตอบสนองต่อความหลากหลายของนักเรียน					
28.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของครู เยี่ยมเยียนชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เปิดโอกาส ให้ครูสะท้อนปัญหาการจัดการเรียนการสอน และนำผลการ ประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา					
29.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อให้ครูนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการ จัดการเรียนการสอนร่วมกัน					
การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้						
30.	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่สะอาด เป็น ระเบียบปลอดภัยและเอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของ ผู้เรียน					
31.	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม และประเมินบรรยากาศ การจัดการเรียนการสอนเป็นประจำ โดยมีเป้าหมายเพื่อ การปรับปรุง					
32.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
33.	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาแหล่งเรียนรู้สามารถเชื่อมโยง แหล่งทรัพยากรภายนอกและระหว่างบ้านกับโรงเรียน					
34.	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจให้กับครูนักเรียน และ ผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน					
35.	ผู้บริหารสถานศึกษามีเครือข่ายผู้ปกครองและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมสนับสนุนสถานศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามต่อไปนี้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของ
ครูผู้สอนแล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน
ของท่านที่ได้ปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงของการปฏิบัติงานของท่านมากที่สุด
โดยพิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ครูปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสม่ำเสมอ
- 4 หมายถึง ครูปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับบ่อยครั้ง
- 3 หมายถึง ครูปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย
- 2 หมายถึง ครูปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับบางครั้ง
- 1 หมายถึง ครูปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยครั้ง

ข้อที่	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การปฏิบัติหน้าที่ครู						
1.	ท่านมีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู					
2.	ท่านประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง					
3.	ท่านส่งเสริมการเรียนรู้เอาใจใส่และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล					
4.	ท่านสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และสร้างนวัตกรรม					
5.	ท่านพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง					
การจัดการเรียนรู้						
6.	ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนจัดการเรียนรู้ จัดทำสื่อ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
7.	ท่านบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผน และจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม					

ข้อที่	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
8.	ท่านดูแลช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ					
9.	ท่านจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน					
10.	ท่านทำการวิจัยสร้างนวัตกรรมและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					
11.	ท่านปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ					
ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน						
12.	ท่านร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
13.	ท่านสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุน การเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน					
14.	ท่านศึกษาเข้าใจบริบทของชุมชนและสามารถอยู่ร่วมกัน บนพื้นฐานของความแตกต่างทางวัฒนธรรม					
15.	ท่านร่วมส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นางสาวอศภา สุขอัจจะสกุล
วัน เดือน ปี เกิด	21 สิงหาคม 2529
สถานที่เกิด	เขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	918/59 หมู่ 10 ตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ 10290
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2552 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2555
ประวัติการทำงาน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

